Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ...21-hээ гарана | № 145 (16668) | 1984 оной июниин 24, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

СОВЕТ-ФРАНЦУЗ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

КПССэй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын Франциин Президент Ф. Миттерантай хэһэн хөөрэлдөөнүүд июниин 22-то Кремль соо дүүрэбэ.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Г. А. Алиев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, СССР-hээ Францида байдаг элшэн сайд Ю. М Воронцов; француз талаhаа — Франциин гадаадын харилсаанай министр К. Шейсон, Франциин транспортын министр Ш. Фитерман, Франциин гадаадын худалдаа наймаанай ба туризмын министр Э. Крессон, Франциин дайнай ветерануудай хэрэгүүдэй талаар оборонын министрэй дэргэдэхи гүрэнэй секретарь Ж. Лорэн, республикын президентын канцеляриин генеральна секретарь — Ж.-Л. Бианко, Франциhаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд К. Арно хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадалсаһан байна.

Энэ уулзалга дээрэ совет-француз хоёр талын харилсаанай ямар байhан тухай, тэрэнние хүгжөөлгын хараа түсэбүүд тухай асуудалнууд гол түлэб зүбшэн хэлсэгдээ, элдэб асуудалнуудаар харилсаа холбоогоо саашадань гүнзэгырүүлэн хүгжөөхын түлөө хоёр талын тэмсэжэ байhанинь батадхагдаа.

Франциитай харилсаа холбоо тогтоолгодо Советскэ Союз ушар байдалhаа дулдыдана бэшэ, харин саг үргэлжын, үргэн ехэ аша туhые хүтэлбэри болгодог юм гэжэ К. У. Черненко тэмдэглэбэ. Совет болон француз арадуудые ойро дүтэ болгодог, тэдэнэй хоорондо үгэеэ ойлголсолгые, хани рүүн уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулха тодорхой замуудые бэлдэхэ арга олгохо ёhотой.

Худалдаа наймаанай-экономическа асуудалаар абаhан уялгануудаа батаар баримталжа, энэ тэрэ тодорхой асуудалнуудаар тохёолдоhон бэрхэшээл түбэгүүдые зайсуулха талаар хамтаараа ажалаа ябуулха шухала гэжэ тэдэнэр худалдаа наймаанай-экономическа ба эрдэм-техникын холбооной асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ тэмдэглэбэ.

Үргэн олон асуудалнуудаар, тусхайлбал, замбуулинай дайдые амгалан тайбан зорилготойгоор шэнжэлхэ талаар, транспортын, медицинын, хүдөө ажахын ба бусад олон асуудалнуудаар барисаае бэхижүүлдэг темэнүүдтэ гол анхаралаа хандуулнабди. Һүүлэй жэлнүүдтэ зарим тэды зогсоhоной удаа совет-француз харилсаан бүхы асуудалнуудаар, нэн түрүүн политическэ асуудалаар урагшаа дабшажа захалба гэһэн баримта шухала удха шанартай байна. Манай хоорондохи харилсаае тогтууритай hайнаар хүгжөөхэ гээшэ онсо шухала удха шанартай.

Политическэ зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ гээшэ ашатай туhатай гэжэ хоёр тала тэмдэглээд, 1970 ондо баталагдан абтаhан совет-француз протоколтой зохилдуулан, тэдэниие үргэлжэлүүлхээр бэлэн байhанаа мэдүүлээ. Хоёр гүрэнэй хоорондохи зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүд, харилсаа холбоонууд нэн түрүүн СССР-эй болон Франциин хоорондохи эрдэм-техникын харилсаан юрэнхыдөө амжалтатайгаар хүгжэжэ байна гэжэ хоёр тала мэдүүлээ. Удаан болзорой, тогтууритай hайн үндэhэ hуури дээрэ 2000 он хүрэтэрхи үедэ али алиндань ашатай туhатай харилсаанай, промышленна кооперациие хүгжөөлгын, хоёр талые hонирхуулhан хэдэн асуудалнуудаар технологическа харилсаа тогтоолгын шэнэ проектнүүдые табиха хүдэлмэреэ эдэбхижүүлхээр бэлэн байhанаа элирхэйлбэд.

Соёл, гэгээрэлэй талаар үрэ түгэс, үни холын уг заншалтай холбоо барисаагаа үргэлжэлүүлхэ, улам үргэдхэхэ хүсэлэнтэй байhанаа хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшад нэгэн hаналтайгаар тэмдэглээ. Совет-француз документнүүдэй, үгэеэ ойлголсолгонуудай хараалhанай ёhoop совет хүнүүд болон французуудай хоорондо нэгэ нэгэеэ хүндэлхын, хани барисаанай мэдэрэлые хүмүүжүүлхын тула энэ асуудалнуудаар харилсаа холбоогоо хэрэглэхэ шухала гэжэ совет талаhаа тэмдэглэгдээ.

Совет-француз хөөрэлдөөнүүд юрэнхы дээрээ ашатай туhатай байба гэжэ тэдэнэр мэдүүлбэ. Хоёр оронной хараа бодолые саашадань дүтэлүүлхэ, уласхоорондын оршом соо хоёр талын гэхэ гү, али хамтын ябуулгануудые бэелүүлхэ арга боломжонуудые тэдэнэр элирүүлбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкые албанай хэрэгээр Францида ерэхыень Ф. Миттеран уриба. Уряалынь баяр баясхалантайгаар угтаган абтаа. Албанай хэрэгээр ошохо болзорынь хожом зүбшэгдэхэ юм.

(ТАСС).

...ҮНӨӨДЭР—СОВЕТ ЗАЛУУШУУЛАЙ УДЭР

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

...АЛШАДАЙ ЗАЛГУУЛАН...

...ҮНӨӨ Совет залуушуулай зан... үдэрые тэмдэглэжэ байнабди. ... залуу наhатанда энэ ехэ гүн... шанартай үйлэ хэрэг гэжэ hа... үдэр бидэ хэжэ байhан хү...гөө дүн согсолхо, тэрэнэй үн... саашадаа бэелүүлхэ зорилгоёо ...о, ямар асуудалда гол анхара... ...лха байhанаа элирхэйлхэ зэр-

Буряадай комсомолой байгуу... 60 жэлэй ойе бидэ hайндэрлээ... түүхэтэ ушарта зорюулhан суг... ...мсомолой эхин организаци бү... ...р ehололой пленумүүд зарлаг... ...а. Тэндэ республикымнай залуу ...лэжэ байhан ажал хэрэг тухай, ...дэхи түсэбтэ табан жэлэй түсэ... ...хын түлөө ехэ тэмсэлдэ тэдэ... ...лсажа байhан хубита тухай үр... ...рэлдөөн болоо hааб даа.

... үе сагай эдэ залуу үетэнэй ...гээшэб. Багаhаа хойшо эхэ, эсэ... ...а ябахадаа, ажалай «амта» та... ...наб гэхэдээ бэеэ үлүүсэ hайр... ...и болохогүйб. Гурбан жэлэй ...тосхонойнгоо (Улаан Одоной) ...гуули дүүргээд, совхоздоо хү... ...ээб. Түрүүшээр залуу мал түл... ...шахан таргалуулгын комплекс... ...наар хүдэлэгдөө. Үнишье бо... ...нгээ хажууда хурьгашан, удаань ...олоhон байнаб.

...гаал hайн даа. Арбан нэгэн үхи... ...эн хүмүүжүүлжэ, хүнүүдэй зэр... ...hан эжымни наhаараа ажахын... ...оноор ажаллаhан, мүнөөшье тэ... ...жэлээ үргэлжэлүүлhээр. Наhа... ...ходоо, харууhалжа ябаhан хо... ...даа даалгажа, өөрөө юрын хо... ...оо. Намтаяа суггаа хүдэлжэ, ...hөөр, туhаламжа үзүүлhээр лэ ...рээндэнь хүртэнгүй яахабши.

... хонишон нэрэтэй ябажа, ажа... ...жэл дабагдаба шахуу гээшэ. ...ла hайн ондо ороо. Бүрин бү... ...лгын хатуу хаhые үнгэргэбэ. ...идой толгой бүриhөөнь хурьга ...нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүл... ...и. Тэдэниие эхэhээнь илгаха ...о. Тэрэ үедэ тус бүринь дунда ... килограмм лаб татаха ёhотой. ...ээндэ хүргэхэ гэhэн уялга аб... ...айха.

...л харюусалгатай хүдэлмэри — ...оhо хайшалха саг мэнэ-мэнэ ...нэшье ажал урагшатайгаар яба... ...руухалжа байhан hурэгэйнгөө ...hөөнь дунда зэргээр 3,7 ки... ...оhо хайшалжа абахабди гэжэ ...хэлэhэн үгэдөө хүрэхэбди гэ... ... Хонидой ноohон арьбан бай... ...яhала hайнаар, нэгэ жэгдээр

... хонишон гэhэн харюусалга даа... ...түрүүшын жэл иимэрхүү үрэ ...түгэсэхэеэ байна. Энээгээр, сэ... ...эдэ, сэдьхэлээ ханангиб. Ми... ... хонишоной, хүдэлмэридэ эхэ... ...hа хүргэнэ гэжэ дээрэ хэлээ ...ой түрэлгын үедэ совхозой ... Алексей ахамни ерэжэ, шэнэ ...жотор хурьгашанаар хүдэлhэн юм. Олон жэлдэ трактористаар ажаллаhан эсэгэмни мүнөө луговод болонхой. Манай үбэлжэдэг Нарин гэжэ газарай сабшалан уhалжа, хурьhыень үрэжүүлжэ байна. Байра шадархи сабшалангай ногооe өөhэдынгөө хүсөөр сабшаха, газаагаа суглуулжа hурилхэ зэргэтэйбди. Юрэдөө, үбhэ хуряалгын үедэ хамhалсаха хүнүүд яашаха hэм бэ. Эхэ, эсэгын арбан нэгэн үхибүүдбди гэжэ халта дурдаа hэмнайб...

Залуу наhан. Ажал хэжэ хүдэржэхэ, болбосорон хүмүүжэхэ эгээл халуун ольhото наhан ха юм. Энэл наhандаа хүндэ хүшэр юумэнhээ тунхарингүй, орёо байдалhаа айнгүй хүдэлжэ захалаа хадаа ажалай саашанхи намтарта үргэн харгы дэлгэгдэхэ гэжэ сэдьхэжэ ябагшаб. Тиимэ байха ёhотойшье ха даа.

Түрэл нютагайнгаа али нэгэ дунда hургуули дүүргэмсээрээ эхэ эсэгынгээ, түрэл гаралайнгаа ажаhуудаг, ажаллажа байдаг газарта үлэжэ, тэндэхи ажалша ехэ коллективэй бүлын гэшүүн болохо хүсэлэнтэй хүбүүд, басагад олон байгаа, олон зандаа байхашье ёhотой. Түрэhэн, үдэhэн газартаа нютагжаха саашанхи ажабайдалаа зохёон байгуулжа эхилхэ, hуралсалаа үргэлжэлүүлхэ арга боломжо, эрхэ нүхэсэл мүнөө үеын тосхон hуурин бүхэндэ, ажалша коллектив бүхэндэ бии гэжэ тобшолол хэмээр.

Хонишоной мэргэжэл шэлэhэн, жэшээнь, манай совхозой хүбүүд Номто Дабаев, Зоригто Цырендоржиев, Сергей Базаров, үхэршэд Эрдэм Базаров, Андрей Ледянкин болон бусад зориhондоо хүрэжэ ябагшад. Миниие өөрымни дүү басаган Галя дунда hургуули дүүргэhээр лэ баhа тугалшан болонхой. Тракторист, шофер гү, али дархашуул болоhон залуушуул улам олошоржо байна.

Манай Хориин совхоз тиимэ томо ажахы гэхээр бэшэ. Хоёр отделенитэй. Гэбэшье комсомолой организаци ная гаран гэшүүдтэй. Энээхэн нэгэ жэшээ манай нютагуудта залуушуулай нилээд олон байhые гэршэлнэ. Залуу хүсэнэй, найдамтай шэнэ халаанай ургажа байhан бодото баримта энэл даа.

Мүнөө үе сагай байдалай гол шухалань хадаа оршон тойронхи огторгой хэтын хэтэдэ арюун сэлмэг байг лэ гэhэн эрмэлзэл болоно. Америкын хархис империалистнуудай дайн жүрөөдэн аашалалдахада, hанаа зоборитой болодог ааб даа. Эб найрамдалай, энхэ амгалан, зол жаргалта байдалай түлөө үнэн зүб, эрид шууд тэмсэлэй хэзээдэшье илаха байhандань бидэ залуу үетэн, ерээдүйн ехэ хэрэг шиидхэхэ гэжэ бидэ хүсэд этигэнэбди.

Манай эхэ, эсэгын түрэлхид баhал малшад ябаhан хүнүүд гэлсэдэг. Теэд тэрэ мэргэжэлынь үргэлжэлүүлхэ гээшэ үри бэеынь уялга ха юм даа. Хонидойнгоо хүбэн сагаан «дэгэл» тайлажа абаhаар, тэдэнээ hайнаар адуулха, тарган тобир болгохо, тоо толгойень хоёр дахин олон болгохо хүдэлмэреэ саг соонь бүтээхэ гэхэ мэтэшэлэн бэелүүлхэ зайлашагүй зорилгонууд хойно хойноhоо hубарилдахал гүб даа. Тэдэниие ябуул дабажа, түсэбтэ табан жэлэй hүүлшын жэлдэ бүри арьбан амжалта туйлахые оролдохобди. Энээниие туйлаха үндэhэ hуури табигдажашье байна гэжэ хэлэхэ байнаб.

Хэдэн ондоо үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэдhөө бүридэн нэгэдэhэн манай ажахын коллектив Буряад ороной Россиин гүрэнтэй hайн дураараа нэгэдэhээр 325 жэлэй ойе омог баяртайгаар угтажа байна. Ород ба буряад арадуудай аха дүүгэй эбдэршэгүйгөөр шэрээгдэhэн хани барисаан тэрэ холын саrhaa уг унгитай байhандань омогорхонгүй аргагүй.

А. ДОНДОКОВА,
Хориин совхозой ахалагша хонишон, ВЛКСМ-эй гэшүүн.

...ИР НАҺАНАЙ ЭРЭЛХЭГ ЗОРИГ

...АД. «Залуу... хүсые — элшэ ... барилгануу... ...ряа доро «Ле... ...кэ студентнүү... ...мал отряд ажа... ...ахи семестрые ...эй гэшүүд—пи... ...он экономиче... hургуулинуудай ...сынхид Саяно... ...ба Майнска ...ошоо. Канско... ...ишын-элшэ хү... ...ексын барилгада Ленинградай түлөөлэгшэд баhал хабаадалсаха, Тюмениин нефтьшэдтэй, газ олзоборилогшодтой хамта хүдэлхэ болоно.

— Манай хүмүүжэмэлнүүдэй ажалай зунай элшэ хүсэнэй «географи» дэмы шэлэгдээгүй юм,— гэжэ Ленинградай дээдэ hургуулинуудай ректорнүүдэй соведэй президиумэй гэшүүн профессор Ю. Васильев студентнүүдэй отрядай зорилгонуудые тайлбарилна.

Дулаанай, гидравлическа болон атомна электростанцинуудта хэрэглэгдэхэ онсо шухаr түхеэрэлгэнүүд болон аппаратура Нева мүрэнэй эрье дээрэ мүндэлдэг гээшэ. Олохон шэнэ техникын авторнуудай тоодо дээдэ hургуулинуудай эрдэмтэд оролсодог. Тэдэнэй хүтэлбэри доро ерээдүйн мэргэжэлтэд курсовой болон дипломно проектнүүдээ бэлдэжэ, хотын предприятинууд дээрэ нэбтэрүүлдэг байха юм.

(ТАСС).

ХАНИ БАРИСААНАЙ, ҮГЭЕЭ ОЙЛГОЛСОЛГЫН АША ТУҺАДА

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй гадаадын хэрэгүүдэй талаар комиссинуудай хамтын заседани июниин 22-то Кремль соо болобо. Гадаадын оронуудай мэргэжэлтэдэй национальна кадрнуудые, дүршэл шадабаритай хүдэлмэришэдые СССР-тэ hурган бэлдэхэ тухай асуудал тэрээн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэв.

Союзай Соведэй гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин түрүүлэгшэ — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев, Национальностьнуудай Соведэй гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин түрүүлэгшэ — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев заседаниин хүдэлмэридэ хабаадаhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй түрүүлэгшэ Л. Н. Толкунов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Т. Н. Ментешашвили гэгшэд заседанида хабаадалсаба.

М. С. Горбачев заседаниие хүтэлөө. Гадаадын оронуудhaa ерэhэн hурагшадтай хүдэлмэриеэ hайжаруулгын, тэдэнэй мэргэжэлтэ бэлэдхэлэй шанарые дээшэлүүлгын гол шухала асуудалнуудые хэлсэхэ байнабди гэжэ тэрэ оролто үгэ соогоо тэмдэглэбэ. Гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссинууд уласхоорондын шэнжэтэй албан зургаануудай ба эмхинүүдэй ажал ябуулгые тараалдуулан табилгада, хиналгада анхаралаа ехээр хандуулха, тэдэнэй түлөөлэгшэдэй hанамжа дурадхалнуудые ходо ходо шагнажа байха тушаа КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленум дээрэ нүхэр К. У. Черненкын хэлэhэнэй үндэhөөр энэ асуудалые хаража үзэхэ байнабди.

Мүнөө гадаадын олон тоото студентнэр, аспирантнууд болон стажернууд СССР-тэ hурана. Тэдэнэй 40 гаран процентнь — аха дүү социалис оронуудhaa, хахадhaa дээшэнхи хубинь колониализмын дарлалта мүлжэлгэhөө сүлөөрhэн Азиин, Африкын ба Латинин Америкын оронуудhaa hурахаяа ерэнхэй. Харин оронуудта национальна кадрнуудые бэлдэлгэ хадаа манай интернациональна уялгаяа бэелүүлhэн ушар, уласхоорондын харилсаанда оруулагдаhан бодото хубита болоно гэжэ бидэ тоолонобди.

Мүнөө үедэ совет hуралсалай эмхи зургаанууд олон зуугаад мянган гадаадын мэргэжэлтэдые бэлдэнхэй. Тиигэжэ Советскэ Союз мэргэжэл шадабаритай кадрнуудые бэлдэхэдээнь социалис оронуудта туhа хүргэхэhөө гадна колониальна байгуулалын hандаран hалаhанай ашаар байгуулагдаhан гүрэнүүдэй арадай интеллигенциие бүрилдүүлэн бии болгохо хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулhан байна. Энэ манай ажал ябуулга сүлөөрhэн оронуудай социально-экономическа хүгжэлтэдэ, тэдэнэй национальна бэеэ даахан байдалые бэхижүүлгэдэ үүргэ дүүргэнэ.

Гадаадын студентнэр болон hурагшадые hургаха талаар манай орон дотор байгуулагдаhан системэ өөhэдынгөө эрхэтэдые Советскэ Союзда hурахыень эльгээдэг оронуудай үндэhэн аша туhада харюусана.

Национальна кадрнуудые бэлдэхэдэнь, Советскэ Союзай үзүүлhэн үнэн зүрхэнэй туhаламжые сүлөөрhэн оронуудай правительствануд, политическэ партинууд ба ниитын эмхинүүд нэгэнтэ бэшэ үндэрөөр сэгнэhэн байха юм.

Гадаадын студентнэр ороной ехэ ехэ hургуулинуудта hурана. Олон мянган дүршэл шадабаритай мэргэжэлтэд тэдэниие hурган бэлдэлгэдэ хабаадуулагданхай. Тэдэниие hургалгада, хүмүүжүүлгэдэ, медицинскэ, соёлой талаар хангалгада, тэдэнэй амаралтада бага бэшэ материальна гаргашанууд hомологдодог.

Бүхы дээрээ эдэ бүгэдын үрэ ехэтэй дүнгүүдые үгэдэг байhаниинь арсашагүй. Совет hургуулинуудые дүүргэжэ гарагшад Эхэ орондоо бусахадаа, мэргэжэл шадабаритай, ажалша бүхэриг, арадуудайнгаа ёhотойл патриодууд байhаараа шалгардаг, эрхэ сүлөөгэй ба национальна бэеэ даахан байдалай түлөө, эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын түлөө, Советскэ Союзтай хани барисаагаа бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг.

Харин оронуудай студентнэрэй байдалтай, тэдэнэй hуралсалтай танилсахыень СССР-эй Верховно Соведэй хэдэн депутадые, гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссинуудай гэшүүдые гуйhан байгаабди.

Энэ асуудалые бэлдэhэн депутадуудай юрэнхы сэгнэлтэ hайн байна. Гадаадын оронуудhaa ерэhэн hурагшадтай элдэб янзын, айхабтар ехэ хүдэлмэри ябуулагдана.

Һүүлэй үеын эрдэм-техникын туйлалтануудай мүнөөнэй эрилтэнүүдэй хэмжээнэй мэргэжэл шадабаритай байхаhаа гадна империализмда эсэргүү, эб найрамдал ба арадуудай хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадагшад байха тиимэ мэргэжэлтэдые бэлдэжэ, гадаадын оронуудта эльгээхэ гээшэ совет дээдэ hургуулиин гол зорилго болоно. Заримдаа баруунай оронуудта баталдаган ёhoop, бидэ хэн нэгэндэ өөhэдынгөө үзэл сурталые баадхан нэбтэрүүлхэ гэhэн зорилго табидаггүй байhамнай элитэ.

Удаань СССР-эй дээдэ ба тусхай дунда hуралсалай министр, гадаадын hурагшадай хэрэгүүдые эрхилдэг ниитэ-союзна соведэй түрүүлэгшэ В. П. Елютин, депутатска бэлэдхэлэй хамтын комиссиин түрүүлэгшэ Б. И. Стукалин, СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд В. Ф. Добрик, З. М. Круглова, Л. М. Замятин, Н. И. Попов, П. А. Загребельный, В. И. Федосов, Л. Х. Расулова, Н. А. Петровичев, Б. Т. Гончаренко, Москвагай энергетическэ институдай ректор В. А. Григорьев заседани дээрэ үгэ хэлэбэд.

Гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг комиссинуудай энэ боложо байhан хамтын заседани эдэ комиссинуудай хүдэлмэридэ шэнэ шатын эхин болоно гэжэ Б. Н. Пономарев заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Харин оронуудай студентнэртэй ябуулагдадаг хүдэлмэри тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ комиссинуудай урдын хүдэлмэридэ хабаагүй байhан асуудалнуудые хаража үзэлгын эхин болоно. Тиихэдэ энэ асуудалые бэлдэлгэдэ, зүбшэн хэлсэлгэдэ үргэн олон депутадууд, мүн хабаатай албан зургаануудай түлөөлэгшэд хабаадуулагдаhан байгаа. Энэ хадаа hайн үүсхэл гээшэ.

Аха дүү социалис оронуудай олон студентнэр манай дээдэ hургуулинуудта hурадаг юм. Харин эдэ оронууд ээлжээндээ совет студентнэрые hурахыень уридаг байна. Энэ хадаа социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай харилсаа холбоое бэхижүүлхэ, дүй дүршэлөө үрэ түгэсөөр халан абалсалгые хүгжөөхэ хүдэлмэридэ шухала шэглэл болоно.

Советскэ Союзда hурадаг гадаадын hурагшадай хахадhaa үлүү хубинь Азиин, Африкын ба Латинин Америкын сүлөөрhэн оронуудай эрхэтэд мүн. Һүүлэй жэлнүүдтэ манайда эдэ оронуудай арадай интеллигенциие hурган бэлдэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Эдэ гээгдэнги, маанадhaaшье үлүүгээр дарлагдан мүлжэгдэhэн арадуудта соёлой туhаламжа үзүүлхые оролдохо ёhотойбди гэхэ гү, али машинануудые хэрэглэдэг болоходонь, ажалаа хүнгэдхэхэдэнь, демократи нэбтэрүүлэн бэелүүлхэдэнь туhалха зэргэтэйбди гэжэ В. И. Ленин хэлээ hэн.

Национальна кадрнуудаа hурган бэлдэхэдэнь, сүлөөрhэн оронуудта бидэнэй аха дүүгэй туhаламжа үзүүлэлгэ Ленинэй табиhан зорилгые бэелүүлхэ харгы замуудай нэгэниинь болоно.

Иимэ ушар баримта тэмдэглэе. Империализм эдэ оронуудай хүн зонhoo колонинуудтаа техническэ мэргэжэлэй кадрнуудые хэзээдэшье бэлдэдэггүй байгаа. Колонизаторнуудай үнэн сэхэ албатадые хүмүүжүүлхын тула нютагай баяшуулай үсөөхэн хүүгэдые hургалгаар лэ ажал хэрэгээ хизаарладаг hэн. Мүнөө империалис оронуудта «гурбадахи дэлхэйн» гүрэнүүдтэ зорюулжа техническэ кадрнуудые бэлдэхэ баатай болоно. Тиихэдээ буржуазна үзэл сурталаа тэдэнэртэ хүмүүжүүлхые оролдодог юм.

Баруунай гүрэнүүдэйхидэ орходоо тад ондоо социально-ангиин үндэhэ hуури дээрэ манайда сүлөөлэгдэhэн оронуудта кадрнуудые бэлдэлгын бэелүүлэгдэдэг байhаниинь шухала. Манайда hурадаг студентнэрэй диилэнхи олонхинь хүдэлмэришэд болон тариашадай, ажалша интеллигенциин үхибүүд болоно.

Манай багшанар, манай ниитын эмхинүүд юрэнхы дээрээ яhала hайнаар хүдэлжэ, ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Гэхэтэй хамта, зүбшэн хэлсэлгын харуулhанай ёhoop, шиидхэгдэхэ асуудалнууд, зайсуулагдаха ёhотой дутуу дунданууд үшөөл ехэ байhаар.

Һурган бэлдэлгын шанарые hайжаруулха гээшэ гол зорилго мүн.

Һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие нарижуулан hайжаруулха гээшэ гол шухала хэрэг мүн. Һурагшадые hургаха гэхэ гү, али гадаадын hурагшадтай хүдэлдэг манай хүнүүдые — манайда олон арбаад мянган иимэ хүнүүд бии—энэ онсо, харюусалгатай научно-политическэ хэрэгэй үндэhөөр hургалгын зорилго улам орёо, шухала удха шанартай боложо байна.

Ушар ёho ойлгохо, политическэ талаараа болбосоронхой, үүсхэл эдэбхитэй, эрмэлзэл ехэтэй хүнүүдэй бүхы участогуудта хүдэлхыень туйлаха хэрэгтэй. Багшанарай кадрнуудые зүбөөр шэлэжэ ололгын, тэдэнэй научно-теоретическэ, үзэл сурталай-политическэ хэмжээе дээшэлүүлгын асуудалнууд гадаадын мэргэжэлтэдые hурган бэлдэлгэдэ хабаатай манай бүхы эмхинүүдэй гол анхаралда хододоо табигдаха ёhотой.

Гадаадын hурагшадтай ябуулагдадаг хүдэлмэриин материально-техническэ баазые дээшэлүүлхэ шухала. Хэды ехэ хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдэжэ байгаашье haань, онэ баазань үшөөл ёhотой хэмжээндэ гаргагдаагүй байнхай.

Һураhан дээдэ hургуулидаа, студенческэ жэлнүүдээ үнгэргэhэн орондоо hонирхолойнь буурашахагүйн тула, хани барисаанай гүнзэгы мэдэрэлтэй байхынь тула манайда hурган бэлдэгдэhэн гадаадын мэргэжэлтэдтэй холбоо барисаагаа бата бэхи, удаан болзорой үндэhэ hуури дээрэ табиха шухала.

Гүнзэгы ехэ дүршэл шадабаритай мэргэжэлтэдые, манай ороной ханинарые, Эхэ оронойнгоо патриодые, эб найрамдалай түлөө, империализм ба хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү эдэбхитэй тэмсэлшэдые hурган бэлдэхэ хэрэгые hайжаруулхын тула бидэ ехэ хүсэлэл оролдолгонуудые гаргаха ёhотойбди.

Заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалаар шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталагдан абтаба.

(ТАСС).

ҮДЭР ХЭНӨӨ ҮНДЭР ГАСАДА

ҮГЭРСЫН ҮНДЭР УРГАСА АБАХЫН ТҮЛӨӨ

...ургуулагшадай халуун хаhа оронхой гээшэ. За... районой «Гигант» колхозой овощ ургуулагшад ...жэлдэ hайн үрэ дүн туйладаг. Бүхэроссиин социа... ...рысөөндэ илажа, шанда хүртэhэн алдартай.

...ие овощоор ехээр болOxohoo ондоо ... зорилго байхаб. ...што эрилтын ар... байдагые хараадаа ... ажалаа эрхилнэ Оронноймнай Эдэз ...рамма — бүгэдэ ...г. Тиимэhээ тэрэ... ...лхэ хэрэгтэ хубитая али болохоор оруулхые оролдохо ёhотойбди.

Бидэ дүн хамта долоон теплицэтэйбди. Тэдэнэймнай гурбаниинь үбэлэй, дүрбэниинь хабарай теплицэ юм. Тэдэнэйнгээ дүрбэлжэн метр бүхэнhөө ехэ продукци абажа, түсэбтэ даабари, уялгануудаа үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы арга боломжомнай хэрэглэгдэнэ. Үнгэрhэн жэлдэ овощ гүрэндэ тушааха түсэбнай 132 процент дүүргэгдээ hэн.

Теплицэнүүдтэмнай хэжэ байhан хэрэгээ hайн мэдэхэ, ажалдаа үнэн зүрхэнhөө дуратай хүнүүд хүдэлдэг. Эдэмнай хэд гээшэб гэхэдэ, Г. М. Балаганская, Г. М. Шигина А. Д. Кубышкина гэгшэд болоно.

Энэ жэлдэ түмэр соргонуудаа hэлгэхэ хүдэлмэриhөө боложо, рассадаяа орой hуулгаабди. Бүхы соргонуудаймнай хахадынь лэ hэлгэгдээ. Теплицэ соохи соргонуудые hэлгэхэ, заhабарилха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ юм. Эндэ бүхы стеллажнууд хүдэлгэгдэнэ, удаань дахинаа табигдана. Эдэ бүхы хүдэлмэри овощоймнай өөрынь үнэ сэндэ нүлөөлнэ бшуу. Продукциимнай өөрынь үнэ сэн түсэбэйхиhөө дээгүүр байhаар. Гэбэшье урда жэлнүүдэйхитэй сасуулха болоо haa, яhалал доошоо ороо гээшэ. Хэрбээ центнер овощоймнай өөрынь үнэ сэн 1982 ондо 135 түхэриг 84 мүнгэн байhан haa, хойто жэлынь 107 түхэригтэ ороо hэн. Үбэлдөө ургуулагдаhан центнер овощой өөрынь үнэ сэн 115 түхэриг 24 мүнгэн болобол хабарайхинь 96 түхэриг 44 мүнгэндэ хүрөө бэлэй.

Коллективнай байгша ондо рассада hуулгаха хүдэлмэреэ бага хожомдуулаашье haa, (шалтагаанинь дээрэ дурдагдаа hэн). урда жэлнүүдэйхиhээ бага бэшэ продукци абахаар зоригжонхой. Юундэб гэхэдэ, манай ажахын теплицын хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа жэлhээ жэлдэ hайн үрэ дүн туйлажа, урагшаа шармайн хүдэлжэ ябадаг зон. Үйлэдбэриин талмайн метр бүхэнhөө ехэ продукци абахын тула эндэ ёhотойл тэмсэл болодог. Нёдондоной түсэбэй ёhoop эдэнэр дүрбэлжэн метр бүхэнhөө 20 килограмм овощ абаха даабаряа 24 килограммда хүргэhэн байха юм. 1982 ондо эдэнэр ганса район дотороо бэшэ, мүн республика соогоо эгээл үндэр ургаса хуряагаа hэмнай. Тиин Бүхэроссиин социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, шанда хүртэhэн намтартай. Ганса теплицээрхимнай бэшэ, харин бүхы овощеводууднай шанда хүртөө гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Юундэб гэхэдэ үндэр ургаса ганса теплицэ соohoомнай хураагдаа бэшэ мүн газаахи нэлэнхы огород дээрэhээмнай ехэ ургаса абтаа ха юм. Ондоогоор хэлэбэл, түсэбөөр хараалагдаhан 140 центнерэй орондо гектарай дунда зэргээр 180 центнер овощ хуряагдаhан байна. Иимэ дүнгүүдээрээ нүхэднай зоригжонгүй яаха гээшэб.

Сэхыень хэлэхэдэ, манай республикын эрхэ байдалда овощ ургуулха гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ. Теплицэ соо хүдэлдэг хүнүүд түхэрэн жэл соо ажалтай байдаг. Үбэлэй үедэ соргонуудые шэнэлхэhээ, тэhэрхэй шэлнүүдые hэлгэхэhээ эхилээд хэхэ хүдэлмэри барагдаха бэшэ.

Бүхы хүдэлмэримнай гараар хэгдэнэ. Тиимэhээ продукциимнай өөрынь үнэ сэн ехэ байhан зандаа.

Байгша ондо теплицээрхимнай түрүүшынгээ ургасые майн 15-да хуряагаа. Хоёрдохи ургасаяа суглуулхадаа, 5 центнер үгэрсэ гүрэндэ тушаагаа hэмди.

Хушалтагүй огородто дүй дүршэл ехэтэй зургаан эхэнэр хүдэлнэ. Овощ бүхэн, илангаяа үгэрсэ, өөрын саг болзортой гэжэ тэдэмнай hайн мэдэхэ болоhон зон ааб даа. Гэхэ зуура, газар онгилжо хүдэлхэ хүдэлмэри, тариха, ургуулха, хуряаха гэхэ мэтэшэлэн хэды hонин, урматайшье байдаг haa, эсэбэритэй ажал ха юм. Рассада тариха хүдэлмэри абаял даа. Энэ хүдэлмэридэмнай hурагшад туhалдаг. Нилээд оролдодогшье гээшэ. Теэд үхибүүд хадаал үхибүүд лэ ха юм даа. Харууhан, хиналта хэрэгтэй. Үхибүүдэй хэды оролдобошье haань, рассада hуулгадаг машинатай жэшэхэ юун байхаб. Энээн тухай хөөрэлдөөн яhала гарадаг гээшэ. Ажахымнай хүтэлбэрилэгшэд оролдожо байха ёhотой.

Ажалшадай столдо мүнөө үедэ овощой тон шухалые бидэ мэдэнэбди. Тиимэhээ тэрэниие ехээр тарихын, ехээр хуряахын тула оролдогдоно. Нёдондо огородой гектар бүриhөө түсэбhөө 40 центнерээр ехэ үгэрсэ хуряагаа hэмди. Мүнөө тэрэнhээ доошо орохогүйбди гэжэ найдуулхамнай гээшэ.

Б. КУБЫШКИН,
Загарайн районой «Гигант» колхозой агроном-овощевод.

Мүнөөдэр—Совет залуушуулай үдэр

КОМСОМОЛШУУД ХЭЗЭЭДЭШЬЕ БЭЛЭН

«Буряадай комсомолой 60 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха» гэhэн уряа доро политическэ болон ажалай үндэр дэбжэлтын оршон байдалда районоймнай комсомолой эрхим организацинууд, комсомол-залуушуулай бригаданууд, залуу хүбүүд болон басагад ажалай үндэр дүнгүүдые түйлаhэн байна. Республикын комсомолой ойч баярта зорюулагдаhан социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр 800 гаран хүбүүд, басагад дээжэ абаhан уялгануудаа болзорhоонь уридшалан дүүргээ, 357 комсомолшууд үйлэдбэриин түрүүшүүлэй зэргэдэ нэмэжэ ороо.

Партиин ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, үйлэдбэриин ашаг үрые саашадань дээшэлүүлхэ тэмсэлдэ хам оролсожо, түсэбhөө гадуур ажалай бүтээсые нэгэ процентээр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хахад процентээр хямдаруулха гэhэн зорилгые партиимнай гол шухала даабари гэжэ комсомолшууд, залуушуул тоолоно. Тиимэhээ табан hарын туршада залуу хүдэлмэрилэгшэдэй түйлаhан амжалтые партиин ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүдые харюусалга, мэдэрэл ехэтэйгээр бэелүүлнэ гээд тэмдэглэлтэй. Энэ үргэн дэлисэтэй мүрысөөнэй манлайда «Бурятмебель» нэгэдэлэй, «Главбурятстройн» 1-дэхи автобазын комсомолой организацинууд дабшана. Тэдэнэр ганса район доторооше бэшэ, мүн Улаан-Үдэ хотын комсомолшуудай дунда шалгаржа гараhан байна.

Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадта комсомол-залуушуулай 5 бригада хүдэлнэ. Тэдэнэй хоёрынь «коммунис ажалай бригада» гэhэн нэрэ зэргэтэй, бусад гурбаниинь ажалаа бригадна гуримаар эмхидхэнхэй. Үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдые түйлаhанайнгаа түлөө Галина Путиловагай бригада ВЛКСМ-эй обкомой «Габшагай ажалай, үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдэй болон ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадаhанай түлөө» гэhэн грамотаар шагнагдаа. Харин Лариса Линдын бригада 115 процент бэелүүлжэ, район дотороо эрхимлэhэн байна.

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай коллективые залуушуулай гэхэдээ эндүүрээгүй байхаб. Комбинадта комсомол залуушуулай 26 бригадада ВЛКСМ-эй 700 гаран гэшүүд хүдэлнэ. Эндэхи залуу нэхэгшэд жэл бүри hайхан эдэбхи үүсхэл гаргадаг заншалтай. Жэшээлхэдэ, Сергей Вильдяй гэгшын хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай звено хахад жэлэйнгээ түсэбые Буряадай комсомолой ойн баярта дүүргэхэб гэhэн уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлээ. Н. Ивановагай толгойлhон нооho илгагшадай бригада байгша оной декабрь hарын тоосоогоор хүдэлнэ. Харин социалис мүрысөөнэй хубиин дүнгүүдые харахада, hамналгын машинанудай оператор Светлана Раднаева арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбые дүүргээд, удаадахи табан жэлэй тоосоондо оронхой. Утаhа ээрэгшэ Нина Шилкина дүрбэн жэлэйнгээ түсэбые дүүргэнхэй. Мүнөө нарин сэмбын комбинадта 60 хүн Шилкинагай жэшээ дабтаад байна.

Байгша оной июнь hарада табан жэлэйнгээ ойн баярые тэмдэглэhэн трикотаж гадар хубсаhанай фабрикада Буряадай комсомолой шангай лауреат Римма Вологдина тухай дуулаагүй хүн олдохогүй байха. Июниин 9 хүрэтэр тэрэнэй бригада түсэбөө үлүүлэн, хүүгэдэй хубсаhанай 4100 зүйл гаргаа. Харин эсхэлгын цехэй коллектив үсөөн хүнөөр ажаллажа, 5 мянган түхэригэй салин хүлhэ алмажа шадаа. Тэрэшэлэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай эльгээhэн габшагай отрядай ажал хэрэг hайн ябана. Түс фабрикада хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд, нөөсэ баялигууд яhала бии юм.

Мүнөө Россин гүрэндэ Буряад ороной hайн дураараа орохоор 325 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ «Бурятмебель» нэгэдэлэй, городской телефонно станциин, «Жилгражданстрой» трестын, гормолкомбинадай, республиканска больницын, хэлхээ холбооной электротехникумэй, 8-дахи ГПТУ-гай, СССР-эй АН-ай Сибириин отделениин Буряадай филиалай комсомолой организацинууд эрхимлэнэ. Комсомолой дурсагдагша организацинуудай даалгагдаhан ажал хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандалгые, зохёохы ажалай түйлалтануудые бусадта жэшээ болгомоор юм.

Районоймнай 120 предприяти, эмхи зургаан, 5 техникум, дүрбэн мянган студентын hурадаг нэгэ институт бии. Тиимэhээ районоймнай комсомолой организацич ехэхэн хуби болохо hурагшад, студентнэр республикынгаа комсомолой ойн баярые амжалтатайгаар угтаhан байна.

hуралсал хадаа студентнэрэй гол ажалынь гээшэ. Зүүн-Сибириин гүрэнэй соёлой институтда үнгэргэгдэhэн научно-практическа конференцидэ 660 студент хабаадажа, 229 элидхэл хээ hэн. О. Хайрулина Т. Базарова хоёрой элидхэлнүүд бүхэсоюзна конференцидэ зүүршэлэгдээ. Тэрэшэлэн соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин 2-дохи курсын студентка Т. Черепановагай элидхэл Бүхэроссин турта 3-дахи hуури эзэлжэ, «Эстетика» предмедээр «Студент ба научно-техническэ дэбжэлтэ» гэhэн Бүхэсоюзна олимпиадада зүүршэлэгдээ.

Улаан-Үдэ хотын түсхай дунда hуралсалай эмхи зургаануудай дунда районоймнай комсомолой 3 организаци Россин гүрэндэ Буряад ороной hайн дураараа ниилэhээр 325 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэдэй тоодо ороо. Түсхайлбал, хэлхээ холбооной электротехникум (секретарь М. Тушемилова), механико-технологическа техникум (И. Перфильева), хүдөө ажахын техникум (Н. Раднаева).

КПСС-эй ЦК-гай «Юрэнхы эрдэмэй ба мэргэжэлэй hургуулине хубилган шэнэлэлгын гол шэглэлнүүдые» бэелүүлгэдэ дунда hургуулинуудай комсомолой организациин үүргэ бүри дээшэлхэ зэргэтэй. Ургажа ябаhан залуу үетэнние хүмүүжүүлгын ехэ ехэ асуудалнуудые hургуулиин комсомолой организаци гүйсэд бэелүүлхэ арга боломжонуудтайшье, хүсэтэйшье байна. Илангаяа 19-дэхи (секретарь А. Гылыков), 20-дохи (А. Левантуев), 35-дахи (Ю. Анцупова), 45-дахи (В. Петров) дунда hургуулинуудта эдэбхитэй бэрхэ комсомолшууд олон байна.

Совет комсомолшуудай, залуушуулай нэгэ багахан хуби болохо районоймнай залуушуул Эхэ оронойнгоо, түрэл республикынгаа экономическа болон оборонно хүсые шангадхалсаха хэрэгтэ өөhэдын бага бэшэ нэмэри оруулна. Партиин шухала шиидхэбэринүүдые районоймнай комсомолшууд амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай, мүн лэ шэнэ зорилгонуудые бэелүүлхээр хэзээдэшье бэлэн.

В. МЕЛЬНИКОВ,
ВЛКСМ-эй Октябрьска райкомой секретарь.

Зэдын районой залуу hаалишадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ Өөрөй совхозой түлөөлэгшэ Цырен-Ханда Найданова нэгэнтэ бэшэ түрүү hуури эзэлжэ гараhан байха. Жэлhээ жэлдэ эрхим үрэ дүнгүүдые харуулдаг залуу hаалишанда hаяхана, Буряадай комсомолой 60 жэлэй ойн үдэрнүүдтэ, ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Ажалай габьла» гэhэн хүндэтэ тэмдэг үгтэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц-Х. Найдановае нүхэдынь амаршална.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

АЖАЛ ХЭРЭГЭЭ УРАГШАТАЙГА

Россин гүрэнэй бүридэлдэ Буряад ороной hайн дураараа орohоор 325 жэлэй ойдо зорюулагдаhан социалис мүрысөөн районоймнай комсомол-залуушуулай дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Залуу hаалишад, механизаторнууд болон малшад эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, ойн баярта ажалай бэлэгүүдые бэлдэжэ байнхай.

hаалишадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ «Авангард» колхозой түрүү hаалишан, Людмила Николаевна Седыхэй нэрэмжэтэ дамжуулгын кубогта хүртэhэн Галина Петрова, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Степанида Мальцева, «Маяк» совхозой Зинаида Баннова, машинаар hү haадаг операторнуудай районно конкурсдо хоёр дахин илаhан Ивалгын ОПХ-гай Татьяна Банжеева гэгшэд түрүүлжэ, үндэр дүнгүүдые харуулна.

«Заветы Ильича» совхозой hаалишан, Буряадай комсомолой шангай лауреат Надежда Базарова республикынгаа комсомолой 60 жэлэй ойе угтуулан үндэр уялгануудые абаа hэн. Ойн баярай үдэрhөө холо урид уялгаяа дүүргэhэн тухайгаа тэрэ мэдүүлээ бэлэй. Мүнөө Надежда Базарова арбан нэгэдэхи табан жэлэй шиидхэхы табадахи жэлэй тоосоогоор хүдэлжэ байна. Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын hаалишан Александр Гомбоев мүн лэ муу бэшэ үрэ дүнгүүдые харуулна. Тэрэ нёдондо үнеэн бүриhөө 3500 килограмм hү haahaн габьятай, Бай… до тэрэ амжалтаяа … зорилготой.

Хабарай тарилгын … хаhада комсомол-залу… 25 бригада, звено, эх… лон агрегат байгуулаг… гасын түлөө тэмсэл… гаран залуу хүбүүд … hон байна. Энэ хаш… ехэтэй хүдэлмэридэ … ханизаторнууд эдэбх… тэйгээр хүдэлөө. Ж… дэ, «Дружба» колхо… дүү Баиновуудай … «Авангард» колхозой … кинэй бригада, «С… Россия» колхозой ж… Виктор болон Васил… евууд, Николай Аста… колай Воробьев, Сер… лон Леонид Русинууд… пажнууд бүтээсэ ехэт… лаараа шалгарhан бай…

«Заветы Ильича» со… хонишон Содбо Бандае… гын туршалга-үйлэдбэр… хын хонишон Мунко… гэгшэд зуун эхэ хонин… гаран хурьга абааd… гээлтэ хоролтодо оруу… тобир тарганаар т… Хонидой нооho хайш… хаhа ойртобо. Тиимэ… шанартай, хүндэ ш… нооhоной түлөө тэмс… дэнэр үргэлжэлүүлнэ…

325 жэлэй ойн бая… рэтэй түрэтэйгөөр угт… ла районоймнай ком… залуушуул дэлэн а… рэгээ урагшатайгаар аб… шармайн оролдоно.

В. МАНТА…
ВЛКСМ-эй Улаан… райкомой нэг… секр…

КОМПЛЕКСНО ШАЛГАЛТА

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй ёhоор ойлгууламжын, мүн, юрэнхыдөө, үзэл сурталай хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар координационно совет, үзэл сурталай планерко, мүн партком, партбюрогой ябуулдаг үзэл сурталай хүдэлмэрние комплексноор шалгалта гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулгануудые КПСС-эй Зэдын райком нэбтэрүүлжэ эхилэнхэй.

Комплексно шалгалта хадаа партийна бүлэг, отделениинүүдэй партийна организаци гэхэ зэргын эхин шатануудта үргэнөөр дэлгэрэнхэй. КПСС-эй райком саашадаа тэдэниине үнгэргэхэ тухай анхарал хандуулдаг юм.

Ажахын, предприятиин парткомой, захиргаанай ажал ябуулгые Зэдын райондо урданшье шалгадаг байhан юм. Харин hүүлэй үедэ энэ хүдэлмэри мартагдаhан байгаа. Тиимэhээ КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдhээ уламжалан иимэ шалгалтануудые hэргээхэ гэжэ шиидхэбэри абтаа бэлэй.

1983 ондо КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй дүүрэмсээр парткомой, захиргаанай ажал ябуулгые комплексноор шалгаха хэрэгые КПСС-эй райкомой таhагуудай нэгэниинь урид баталагдаhан графигаар эрхилдэг болоhон юм. Жэшээнь, 1984 оной март hарада «60 лет Октября» колхозой партийна организацие комплексноор шалгалта түсэблэгдөө hэн. Худалдаа наймаан, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалга, медицинэ, дотоодын хэрэгүүдэй таhаг, райсоведэй гүйсэдком, КПСС-эй райкомой секретарь, таhагуудые даагшанар, инструкторнууд болон бусад түшаалтад энэ хүдэлмэридэ хабаадуулагдадаг болоо. Тэдээндэ мэдэлтэй бүхы шатануудые нэгэ гү, али хоёр үдэр соо тиимэ комисси шалгадаг гээшэ. КПСС-эй райкомой аппарадай хүдэлмэрилэгшэд үзэл сурталай, «Знание» бүлгэмэй хүдэлмэриин талаар данса дэбтэрнүүдые, түсэбүүдые шалгадаг гуримтай. Хэрэгтэй болоо hаань, партком, партбюрогой секретарьнарта тэдэнэр туhаламжа үзүүлдэг байха юм. Дээрэ дурсагдаhан «50 лет Октября» колхоздо тиимэ шалгалта нэгэ үдэр соо үнгэргэгдөө бэлэй. Хүдэлмэриин үдэрэй hүүлээр колхозой мэргэжэлтэдэй, партбюрогой, правлениин гэшүүдэй хабаадалгатайгаар дүнгүүд согсологдоо hэн. Комплексно шалгалтануудай үедэ элирүүлэгдээ гэбэл, хилээмээр, гурил талхаар хангалга дутагдалтай байба. Тиихэдэ соёл гэгээрэлэй эмхи зургаанууд малшадые хангаха талаар хүсэд hайн оролдодоггүй байhаниинь элирээ. Борьёогой найман жэлэй hургуулида үхибүүд халуун эдеэгээр муугаар хангагдадаг байшоо.

hургуули, хүүгэдэй саад заhабарилха тухай асуудалнууд шалгалтын үедэ районой хүтэлбэрилэгшэдэй урда табигдаа hэн. Орohон асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, шалгалтаар элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудые сагдары усадхаха тухай тодорхой хэмжээнүүд түсэблэгдэhэн байна.

Тиимэрхүү шалгалтанууд Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо, Алцагай, Хориин, Борьёогой совхозуудта үнгэргэгдөө.

В. БУДАЕВ,
КПСС-эй Зэдын райкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша.

МАНАЙ ОМОГОРХОЛ

Оёдолой үйлэдбэриин «Туяна» нэгэдэлэй партиин XXVI съездын нэрэмжэтэ цехтэ Л. М. Черныхэй хүтэлбэрилдэг ВЛКСМ-эй XIX съездын нэрэмжэтэ комсомол-залуушуулай бригада түрүү бригадануудай нэгэн гэжэ тоологдодог. Энэ нэрэ зэргэнь нэгэ үдэрэй амжалтаар бэшэ, харин бригадын гэшүүн бүхэнэй эдэбхи үүсхэлтэй, бүтээсэ ехэтэй ажалай ашаар олдоhон байха. Мүн лэ габьяадань ахамад мастер, 1956 онhоо оёдолой цехтэ хүдэлжэ эхилhэн Анна Самсоновна Ковалевагай хубита горитойхон гээд тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ.

Л. Черныхэй толгойлдог оёдолшодой бригада социалис мүрысөөнэй долоон хоног бүхэндэ эрхим гурбан бригадын тоодо заабол оролсодог заншалтай. Нэгэдэлэймнай мэргэжэлтэдэй болон экономистнуудай тодорхойлон хэлэhэнэй ёhоор, түс бригада ажалай бүри ехэ амжалта түйлаха шадалтай, үшөө хэрэглэгдээгүй горитойхон арга боломжонуудтай. Тиихэдэ энэ бригадын гол илгаа гэхэдэ, оёдолшон бүхэниинь түсэб, даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг, нэгэшье гээгдэhэн хүнгүй коллектив юм.

Нёдондоной ажалай дүнгүүдээр Буряадай комсомолой шангай лауреат гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн Галина Матреника бригада дотороо түрүүлнэ. Ажалдаа дуратай, ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг, санитарна дружинын гэшүүн, цехэйнгээ комсомолой дружинын гэшүүн, цехэйнгээ комсомолой организациин секретарь, цеховэ комитедэй гэшүүн. Эдэ үгэнүүдээр Галиные тодорхойлон харуулаад байхадаа, тэрэ үдэр бүриингөө даабарине 40—50 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг, мүнөө 1985 оной февраль hарын тоосоогоор хүдэлжэ байнхай гэжэ нэмэхэм үлэнэ. Үдэрэйнгөө даабарине 120—130 процент бэелүүлдэг. Мария Сазонова мүн лэ түрүүшүүлэй нэгэн. Тэрэ цехэй комсомолой организациин бюросгой гэшүүн, уран hайханай харалгада эдэбхитэйгээр хабаададаг. Бригадын үшөө нэгэ гэшүүн Зоя Балсанова цехэй «ханын hонинной» редколлегиин гэшүүн, даабаряа 10 гаран процентээр үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Юрэдөө, бригадын гэшүүн бүхэн ажалдаашье, ниитын ажабайдалдашье өөhэдыгөө hайн hайхан талаhаа харуулдаг юм. Залуу басагадhаа бүридэhэн энэ бригада манай предприятиин омогорхол гэжэ, түгэсхэлдөө, сэхыень хэлэхэ байнаб.

Т. ЧЕРНОЯРОВА,
инженер.

Холын хизаар ошохомнай

Студентнэр хабарайнгаа шалгалтануудые тушаагаад, ажалай гурбадахи семестртэ республикынгаа нютагуудта, мүн ондоошье область ошожо, габшагайгаар хүдэлдэг заншалтай юм.

Байгша ондо Зүүн-Сибириин гүрэнэй соёлой институтай олонхи студентнэр 5 отряд бүридхэн ажаллахань. 60 хүбүүд, басагадhаа бүридэhэн студентнэрэй барилгын «Рифы» отряд Камчатска область мордобо. Энэ отряд Петропавловск-Камчатский хотодо ойрохоно «Октябрьский» поселогой загаhанай заводто гурбадахи жэлээ хүдэлхэнь. Тэдэнэр гол үйлэдбэриhөө гадуур ниитэ-политическэ ажал ябуулхаар хараална. Отрядай бүридэлдэ өөhэдын лекторнууд, агитбригада, хүмүүжүүлэгшэд оронхой. Гадна тэндэхи нютагай дайнай ветерануудта, hургуулида туhаламжа үзүүлхэ юм.

Тиихэдэ Баргажанай райондо «Бурятцелинстрой» трестын нүүдэл оньhожоруулагдамал 1011-дэхи колонннодо «Баргажан», Хориин районой түб Хоринск поселогой универмагта нэмэлтэ барилгын хүдэлмэридэ «Эрон» гэhэн отрядууд хэбаадаха. Тэрэшэлэн «Москва — Улаан-Үдэ» гэhэн поездэо студентнэрэй проводнигуудай «АЭРОП» отряд хүдэлнэ. Зунай амаралтада гарагшадые 30 хүнhөө бүридэhэн проводнигуудай отряд гүйсэд hэлгэжэ, бүхэли зуннаа пассажирнуудые хангаха ёhотой.

Ажалай семестр хадаа студентнэрые ниитэ-политическэ, ажалай болон оюун ухаанай талаар хүмүүжүүлгын, тиихэдэ ерээдүйн мэргэжэлтэдэй эмхидхэхы, хүмүүжүүлхы дүршэл шадабаритай болгохо hургуули гээшэ. Байгша оной ажалай семестртэ республикымнай студентнэрэй барилгын отрядууд hайн hайхан эдэбхи үүсхэлээрээ, эрхим ажалаараа ССО-гойхидой зан заншалые арьбадхаха байха гэжэ найданабди.

Б. ЦЫДЫПОВ,
ССО-гой областной штабай ахамад инженер.

АХАМАД ЗООТЕХНИК

КОММУНИСТ ТУХАЙ хоорондон

ЗУНАЙ ЭХИН hарын түрүүшын үдэрнүүдэй түлэг дундаа ябажа байhан налгайхан үе. Үдэр хоногой үнгэрэн ошохо тума тала дайда торголиг ногоон хүнжэлөөр хушагдан, түхэл шарайгаа шэмэглэн хубилгана. Шэмэтэй шэнэ ногоондо үхэр мал, хони хурьгад атарлан бэлшэнэ. Нёдондо зун тиимэшүү үдэрнүүдэй нэгэндэ Үдын совхозой ахамад зоотехник В. К. Халматовтай сугтаа ажахын эхэ хонидой зунай байрануудаар эрьен ябаhанай удаа Табхар хадын хормойдо оршоhон нютагай дунда hургуулиин ажалай ба амаралтын лагериин хүбүүд, басагадта ошоо hэмди.

— Энэ лагерьнай дүрбэн жэлэй саада тээ эмхидхэгдэhэн. Хоёр ээлжээндэ эндэ амаржа байгаад, ахалагша класснуудай 40 шахуу hурагшад хүдэлдэг. Тэдэнэр хурьгадые эхэhээнь hалгаажа абаhанай hүүлээр намар болотор харууhалан адуулжа, ехэ болгоно,— гээд, Влас Константинович авто-хүлэгөө жолоодон, хүнгэн машинын нэгэ адлихан хүнхинөөн доро хөөрэнэ.

Логой шэнгеэр годирон ошоhон харгы эртэ урдын хүнүүдэй отоглон байрлаhан Табхарай орой өөдэ дахуулан асарба. Эндэhээ дүрбэн зүг, найман хизаар тээшэ харахада, захагүй үргэн тала сэнхир униар соо зэрэлгээтэн нэмжынэ. Уулын хормойhоо зүүлжээ Үдэ голой хойто эрьеэр нэмжыhэн эрбээхэйн далидал эреэн соохор дайдаар тэнгэриин сагаан үүлэндэл адлихан табан hүрэг хурьгад бэлшэн ябана. Тэдэние үхибүүд хоёр-хоёроороо заханан адуулна.

— Мүнөө жэлдэ энэ лагерьтамнай 2500 шахуу хурьгад харууhалагдажа байна. Бэлшэжэ ябаа эдэ hүрэгүүд түс түстаа 500 хурьганhаа бүридэнэ гээшэ,— гэжэ Халматов хөөрэнэ.

Тэрэнэй энэ хөөрөөе шагнажа байхадам, ажахымнай гол hалбари болохо хонин ажал дээрэ түйлаhан амжалтануудта ахамад зоотехник Влас Константинович Халматовай эдэбхитэ ажалаараа оруулhан хубита ехэ даа гэжэ совхозой директор Ц. Ж. Ширабдоржиевай хэлэhэн үгэнүүд hанаандаа орсодхино.

Үдын совхозой хонидой тоо толгой 27 мянга шахуу болонхой. Тэдэнэйнь 12700-ниинь ехэ мал юм. Бүхы hүрэгэйнь 60 гаран процентнь нарин нооhотой үүлтэрэй хонид гээшэ. Түсэбтэ табан жэлэй эсэс болотор бүхы эхэ хонидоо иимэ үүлтэрэй болгохо талаар совхоз дотор түсхай хүдэлмэри ябуулагдана.

hүүлэй жэлнүүдтэ ажахы дотор малай үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулhанай ашаар түл абалгааршье, нооho хайшалалгааршье түсэбтэ даабаринууд үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Хэрбээ зургаан жэлэй урда тээ хонин бүриhөө 3,2 килограмм нооho хайшалан абадаг hаа, мүнөө 4,0 килограммда хүргэгдэбэ. Гадна үнгэрэгшэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриhөө 90 хурьган түлжүүлэгдээ.

Гэбэшье совхозой ахамад зоотехник Халматовтай хүдэлмэри тухайнь хөөрэлдэхэдэ, тэрэ имагтал түрүү хонишод тухайгаа ехэл омогорхон, урма баяртайгаар дурдадаг. Тэдэнэйнь тоодо Ажалай Алдар Солын орденто Г. М. Бимбаев, Ш. Д. Банзаргашеев Ш. А. Гунтыпов, Б. Н. Бумбеев болон бусадай нэрэ обог дуулахаг. Тэрэньшье зүбтэй даа. Юуб гэхэдэ, тэдэнэй ашаа үрэтэй ажалай ашаар хони үсхэбэрилгын хүнгэн бэшэ хэрэг ажахы доторнь урагшатайгаар ябуулагдажа байна ха юм.

hайн үүлтэрэй эхэ хонидые харууhалдаг Бимбаевай бригада тухай онсолон хэлэхээр ха. Тэдэнэр жэл бүри 100 эхэ хонин бүриhөө 110—130 хурьга түлжүүлнэ. Хурьган бүхэниинь эхэhээ илгаха үедэ 20—22 килограмм татадаг байха юм. Мүн нооho хайшалан абаха даабаришье үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

Бимбаевтанай хонидой байра шадар 60 гаран гектар сабшалан бии. Тэндээ тэрэ ехэ хүдэлмэри хэжэ, hүүлэй хоёр жэлэй туршада 600—700 центнер хүрэтэр эрхим шанартай үбhэ хуряажа абана.

Гэхэтэй хамта Хориин хотогор дайдын суута хонишон Г. М. Бимбаевай эхэ хүбүүн Лодой эхэ, эсэгын найдамтай халаан боложо, үүлтэр hайнтай хурьгадые hамгантаяа хамта даажа абаад, энэ жэлэй үбэлжэлгые үнгэргэжэ байнхай. Эсэгэчь хүбүүндээ ходо туhалжа, баян дүй дүршэлөө үгэжэ байдаг юм.

Үдын совхоз хурьгадые шахан таргалуулаад, гүрэндэ тушааха талаар зарим тэды дүй дүршэлтэй болонхой. Энэ хүдэлмэри ахамад зоотехник Халматовай хүтэлбэри доро ябуулагдана.

—Хурьгадые шахажа, түрэhэн жэлдэнь гүрэндэ тушааха асуудал манайда муу бэшээр шиидхэгдэнхэй, —гэжэ Влас Константинович хөөрэнэ. Урзэнда мяханай комбинадта тушаагдаха хурьгадые шахан таргалуулhанай ашаар толгой бүриин шэгнүүрые дунда зэргээр 28 килограммда хүргэжэ, ажахымнай 15,9 мянган түхэригэй сэбэр олзо абаhан юм.

Үнгэрэгшэшье зундаа Үдынхид яhала hэйнаар ажаллаа. Шахан таргалуулгын байрада ахалагша хонишон А. И. Касьяновай хүтэлбэри доро нютагай дунда hургуулиин юhэдэхи классай hурагшад Александр Скворцов, Дмитрий Баиров, Сергей Устинов, Юрий Стуков, Светлана Залуцкая, Сергей Савченко гэгшэд 3200 хурьга харууhалhан байна. Тэдэнэйнгээ толгой бүриин шэгнүүрые мүн лэ 28 килограммда хүргөө гэхэ гү, али сүүдхын туршада түс бүриин шэгнүүрые 90 граммаар нэмээгээ.

Партиин гэшүүн, ажахын ахамад мэргэжэлтэн В. К. Халматов гансашье совхозойнгоо хонин hүрэгэй үүлтэр hайжаруулан, нооho ехээр, түл олоор абаха хэрэгтэ гол анхаралаа табина бэшэ, харин hургуулиин наhанай хүбүүд, басагадай дундаhаа хонишодой ажалай найдамтай шэнэ халаание хүмүүжүүлэн бэлдэхэ хэрэгтэ коммунис ёhоор хандана.

Энээнииень Табхар, Шара Булаг гэжэ газарнуудта эмхидхэгдэhэн ажалай болон амаралтын лагерьнуудай магтаалтай хүдэлмэри эли тодоор гэршэлнэ бшуу. Илангаяа Табхарта түбхинэhэн «Улаалзай» гэжэ лагериин хүдэлмэридэ ВДНХ-гай главна комитет үндэр сэгнэлтэ үгэжэ, hургуулиинь «Москвич» түхэлэй хүнгэн машинаар шагнаhан байха юм. Гадна Үдын дунда hургуулиин үйлэдбэриин бригада hайнаар хүдэлhэнэйнгөө түлөө энээнhээ урид автобусоор шагнагдаа бэлэй.

Совхозой түрүү хонишод Бимбаев, Банзаргашеев, Гунтыпов, Бумбеев гэгшэд ахамад зоотехник Халматовтай сугтаа нютагайнгаа дунда болон найман жэлэй hургуулинуудай hурагшадтай саг үргэлжэ уулзажа, ажахынгаа ажал хэрэгүүдтэй танилсуулдаг, түрэл совхоздоо заабол туhаламжа үзүүлжэ байхаар hурган хүмүүжүүлдэг.

Үдын совхозой суута хонишон Г. М. Бимбаевтай уулзажа хөөрэлдэхэдэ, тэрэ иигэжэ хэлээ hэн:

— Манай Влас Константинович гээшэ даалаhан хэрэгтээ үнэн сэхээр хандадаг, hанаhан юумэеэ заабол бэелүүлдэг юм. Совхозой хонидой үүлтэр hайжаруулхын тула сэгнэшэгүй ехэ хүдэлмэри ябуулаа, мүн саашадаашье ехэ юумэ хэхэ байха. Үнгэрhэн зун үүлтэр hайнтай хурьгадай түсхай hүрэг баhал Халматовай үүсхэлээр эмхидхэгдээ бэлэй. Тэрэнэй хажуугаар дунда hургуули дүүргэhэн хүбүүд, басагадые хонишоной мэргэжэлтэй болгохо хэрэгтэ ямар ехээр анхарна гээшэб!

— hүүлэй хоёр жэлэй туршада ажалай ба амаралтын «Улаалзай» лагерьта hургуулиингаа ахалагша классуудай hурагшадтай сугтаа ажаллаа хүм, — гэжэ Үдын дунда hургуулиин хэлэ бэшэгэй багша Наталья Николаевна Карбаинова хэлэхэ зуураа, ажахын ахамад зоотехник Влас Константинович Халматовые магтан дурдаа hэн.

Коммунист Халматов малшадай хэжэ байhан ажалай бүтээсэ болон хүдэлмэриин шанар hайжаруулха хэрэгтэ хамаг бэлиг шадабаряа зорюулха зуураа, тэдэнэй ажаhуудалые, байра байдалые мүнөө сагай эрилтэдэ хүрэмэ болгохо талаар олондо туhатай ехэ хүдэлмэри ябуулна. Тэрэнэй хабаадалгатайгаар малшадта зорюулагдаhан hонирхолтой кинофильмнүүд саг үргэлжэ харуулагдажа, нютагай түрүүшүүлдэ зорюулагдаhан радио-дамжуулганууд хөөрэлдөөн үнгэргэгдэжэ байдаг.

—Үдэр бүхэндэ эршэтэйгээр хүдэлжэ малшадые ажаhуудалай, соёлой талаар эрхим hайнаар хангаха гээшэ гансашье соёлшодой, ажаhуудал хангагшадай хэрэг бэшэ, харин хүдөө ажахын бүхы мэргэжэлтэдэй нэгэн уялга болоно, — гэжэ В. К. Халматов Үдын сомоной Соведэй сесси дээрэ хэлээ hэн.

Мүнөө Үдын совхоздо түл абалгын халуун хаhа дүүрэбэ. Бүхыдөө совхоз дотор 100 эхэ хонин бүриhөө дунда зэргээр 92 хурьган абтахаар хараалагдана.

«Партиин хараалhан Эдеэ хоолой программын шата шатаар бэелүүлэгдэжэ байhыень совет арад hайн ойлгоно. Гэбэшье энэмнай имагтал эхин болоно. Үргэн ехэ хэмжээнэй олон хэрэгүүд урдамнай хүлеэжэ байна» —гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненко агропромышленна комплексын гол шухала асуудалнуудаар болоhон Бүхэсоюзна экономическа зүблөөн дээрэ тэмдэглээ hэн.»

Манайшье ажахын хонишод энэ табан жэлэй туршада зарим тэды амжалтануудые түйлөө. Зүгөөр тэдэнээрээ омогорхожо, бэеэ дээрэ үргэжэ байнгүй, түсэбтэ даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ, продукциинь өөрын үнэ сэнгые хямдаруулха гэhэн хүсэл бодолтойгоор ажаллана,— гэжэ В. К. Халматов хэлэнэ.

Г. БАДМАЕВ,
манай корр.

Хориин район.

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭ ТҮЛЭГ ДУНДАА

Ороной ажахынууд тэжээл бэлэдхэжэ үргэлжэлhөөр.

СССР-эй ЦСУ-гай июниин 20-ой мэдээнэй ёhоор, 15,2 миллион гектар талмайн таримал ба нуга сабшалангай ногоон сабшагдаад байба.

Украиныя, Узбекистанай, Азербайджанай болон Литвагай олохон ажахынуудта үбhэ сабшалга эмхитэйгээр үнгэрнэ. Эндэ үбhэ бэлэдхэлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Жэшээнь, Азербайджанай ба Узбекистанай колхоз, совхозууд үбhэ бэлэдхэхэ түсэбөө 26 процент дүүргэбэ.

Олохон ажахынууд иимэ тэжээл бэлэдхэхэ талаар бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэд … рэглэнэ гэжэ м… анхаралаа ханд… бальикада адли… далда хүдэлж… Эстониин ба Ли… хоз, совхозууд х… вагай ажахыну… доо hурагүй … бэлэдхээд байна… совхозууд се… мэл аргаар х… ногооной гурил… нүүдые нэмээн… таа 15,6 ба 1,1… тонно иимэ тэж… хэгдээ.

Олохон району… hон хура бор… сабшалангай но… гасые хурдада… гооной ургасые … ролгодо оруул… рлажа, малай … гэдэ бардам х… тэжээл бэлэд… го табигдан… лай байрануу… лэй цехүүд … нинуудые за… фермэнүүд ба … нуудай бүхы х… хеэрэлгэнүүдые … шуулха болоно…

(ТАСС-а…)

Наташа Г… захай ССР… градска … Амангельды… жэтэ шэнэ г… лагшадай … ажалладаг. … халжа, тар… даг, залуушу… хы соогоо … ноe хүтэлбэр… циалис … нэгэтэшье … гүй. Үйлэдбэ… дүнгүүдые … найнгаа ту… Геллерт К… Ленинскэ … лой, Паша А… шанда хүрт…

18 наhатай… ташын н… линин бюл… тэ түрүүш… болож… тиихэдэ тэрэ… путадуудай … Соведтэ hун… лэй. Натал… мировна Ге… рэнэй засаг … дын органдо… зар ашаглаг… лоолхэ эрхэ… хин найдагд…

ЗУРАГ … СССР-эй Ве… ведэй депу… Геллерт Арм… тээ.

ТАСС-ай фо…

ШЭНЭ САГАЙ ШЭНЖЭ ШАРАЙ

Аяншалагшын тэмдэглэлнүүд

II. ГАЛУУТА-НУУРАЙ ГАЛТА ШУЛУУНАЙ ШЭДИ

мнай.

Удаань, 1896—98 онуудаар, В. А. Обручевой хүтэлбэри доро шулуу нүүрhэнэй хэбтэшэ бүри гүнзэгыгөөр, үргэнөөр шэнжэлэгдэhэн юм. Зүгөөр энэ баялиг хаанай дарлалта доро мэтээр дэмы хэбтэжэл байгаа ха юм. Зуун жэлнүүдэй зулай дээрэhээ зурагас гэhэн «Аврорын» дохёо аяар тэрэ баруун тээhээ аласай холые сүмэрэ сохёод, эрхэ сүлөө буряад арадта олголсоhон байгаа. Агуу Ленинэй партиин, Совет правительствын ашаар,ород арадай туhаламжаар манай республикада промышленность хүгжөөгдэжэ эхилээ. Тиихэдэ Галуута-Нуурай нүүрhэн арадай ажахыда шухала хэрэгтэй боложо, эндэ шахта баригдаад, удаань нээмэл аргаар галта шулуу малтан абаха Холбооолжоной уурхай ашаглалгада үгтэhэн байна.

Байгаали нюуса баялигаа амар бэлэхэнээр хүндэ үгэнэгүй ха юм даа. Галуута-Нуурай эрьедэ анхан түрүүн шахтанууд баригдажа, поэт Дамба Дашинимаевай үгөөр, «газарай гүзээ малтажа», түлхюур балта бариад,ород, буряад шахтернууд газар доhоо галта шулуу абажа эхилээ юм. Түрүүшын үедэ хайлаа hүхөөр нүүрhэ сабшажа, бадьяа соо ашаhанай удаа аргамжа, морёор татуулан, газар дээрэ гаргадаг hэн. Ородой хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэдэй хажууда үсэгэлдэрэй малша буряад хүбүүд ажаллалсажа, шахтерой мэргэжэл шудалhан байна. Үдэнгэ нютагтаа морин hүрэг адуулжа ябаhан Гармажап Тучинов Галуута-Нуурай шахтада ерэжэ хүдэлөө. Шударгы ажалша хүбүүн шахтёрой мэргэжэлэй нюусые гүйсэд шудалжа, коллектив соогоо эгээн эрхим проходчигуудай нэгэн болоо юм. Гайхамшагта амжалтануудые түйлаhаннайнгаа түлөө Гармажап Дабаевич Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөө hэмнай. Тэрэнэй нүхэр Ажалай Улаан Тугай, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденуудай кавалер, шахтерой Алдар Солын гурбан шатын тэмдэгтэ хүртэhэн Бальжинима Санжиевич Бальжиев мүн лэ буряад горняк кадрнуудай алдарта замай эхи табигшадай нэгэн болоно. Ветеранууд мүнөөшье шахтадаа ажаллаhаар.

«Гусиноозерская» шахтада бүтээсэ ехэтэй оньhон техникэ мүнөө үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Буряад ороной кочегарка гэжэ алдаршаhан энэ предприятиин коллектив энэ жэлэй эхинhээ тэгшэ hайнаар хүдэлжэ, нүүрhэ малтан абалгаар хахад жэлэй түсэбые болзорhоо урид дүүргэхэ зорилготой.

— Хайлаа hүхөөр нүүрhэ малтаха үе саг байгаа гэжэ үнэншэхөөр бэшэл, — гэжэ Буряадай АССР-эй габьяата шахтер Валерий Спиридонович Можаров хэлэнэ. —Мүнөө минии бригада МКМ-1 түхэлэй оньhожоруулагдамал комплекс ашаглажа, сүүдхэ бүри аяар мянга гаран тонно нүүрhэ малтан абана гээшэ. Буряад ороной hайн дураараа Россин гүрэндэ орохоор 325 жэлэй ойе тэмдэглэхэдэ, имагталород арадай аша туhаламжаар манай буряадууд зол жаргалаа олоо гэжэ hананаб. Минии, залуухан буряад хүбүүнэй, анха түрүүшынхеэ Кузбассай шахтада хүдэлхэеэ ерэхэдэмни,ород шахтер нүхэд саг үргэлжэ зүбшэл заабаряараа туһалжа байгаа юм. Мүн энэ Галуута-Нуурай шахтада хүдэлжэ эхилхэдэм, Арсентий Еремеевич Баканов болон бусад мэргэжэлтэйород горнягууд намайе шефтээ абаа hэн. Манай бригадада мүнөөород Анатолий Кондрашов, буряад Баяр Раднаев болон бусад яhатанай илгаагүй, эбтэй зэтэй нэгэ шахтерско бүлөөрөө хамтын амжалтын түлөө тэмсэнэ ха юм.

Газар дорохи шахтаhаа нүүрhэ абахань хүндэ хүшэр, ехэ гаргашатай. Тиимэhээ үнэгүй хямда түлишэ нээмэл аргаар абалгые үргэдхэхэ гэhэн эрилтэ мүнөө үедэ табигдана гээшэ. Холбооолжоной уурхай энэ эрилтэдэ гүйсэд харюусана. Жэлэй даабарита 3 миллион нүүрhэ абаха гэбэл, 20 миллион гаран кубометр хүрьhэ шорой малтан хаягдаха ёhотой.

Хэмэл хаданuудай хоорондуур ябаhаар, газар онгилжо байhан ЭШ-10—70 түхэлэй алхалдаг экскаваторай хажууда хүрэбэбди. Дабхасаа хоёр «Волга» автомашиные нэгэ мүhэн хабхаглажархиха багтаасатай шанагаараа арбан кубометр шорой удхажа абаад, далан метр зайда абаашажа адхажархиха аберга хүсэтэй оньhон экскаваторые юрын дунда бэетэйшэг Сергей Леонтьевич Шкуратов жолоодожо байба. Энэ нүхэр «Буряадай АССР-эй габьяата шахтер» гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэhэн юм.

—Тээ тэндэ хүдэлгэгдэжэ байhан роторно экскаваторай бүтээсэ бүришье ехэ, —гэжэ харуулба.

Үнэхөөрөөшье, транспортер мэтэ гэнжэтэ оньhон түхеэрэлгэдэ хойно хойноhоо бүхэлэгдэhэн шанаганууд забда залигүй шорой удхалаад лэ, таhалгаряагүй хаяжа байна...

Ямаршье оньhон техникэ, бэлиг шадабаритай хүнэй хабаадалгагүйгөөр бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдажа шадахагүй ха юм даа. Анатолий Кузьмич Шевченкын жолоододог ЭКГ-5А түхэлэй экскаватор дунда зэргын хүсэтэй гэжэ тоологдодог юм. Зүгөөр тэрэнэй экипаж гансашье Холбоолжоной уурхай соо бэшэ, мүн «Востоксибуголь» нэгэдэлэй бүхы уурхайнуудта шалгаржа, малталгын рекорд хэдэн удаа түйлаhан габьяатай.

—Үнэн сэхээр ажалдаа хандаhанай ашаар, техникээ эрхим hайнаар мэдэжэ, саг үргэлжын харууhалалга, заhабарилгын ашаар зогсолтогүйгөөр хүдэлжэ, амжалта түйлана гээшэбди. Табан жэлэй түсэб манай экипаж мүнөө дүүргэжэ байна. Дүн хамта дүрбэн миллион 500 мянган кубометр элhэ шорой малтаабди.

ТҮҮХЫН БАРИМТА: Галуута-Нуурай шахтернууд нээмэл аргаар түрүүшынгээ тонно нүүрhэ 1953 ондо малтан абаhан юм. Нэгэ кубометрэй шанагатай багахан экскаваторай хүсөөр бүхы хүдэлмэри тэрэ үедэ хэгдэдэг байгаа. Харин алхалдаг экскаватор эгээн түрүүшээр 1956 ондо хүдэлгэгдэжэ эхилээ. Тэрэниие жолоодоhон КПСС-эй Гусиноозерско горкомой бюрогой гэшүүн Петр Илларионович Коновалов мүнөө бүхы республикадаа суурхаhан шахтер болонхой.

—Холбоолжоной нүүрhэтэ уурхай хэдаа мүнөө үеын индустриальна предприяти гээшэ, — гэжэ уурхайн директор В. Ф. Калашников хөөрэнэ. —Нээмэл аргаар эндэ нүүрhэ абадаг болоходомнай, Буряад орон дотор галта шулуу малталга 2,6 дахин ехэ болоо юм. Республикын түлишын-энергетическэ комплексын шухала hалбари болоhон манай предприяти гол түлэб Гусиноозерско ГРЭС-ые нүүрhээр хангана. hүүлэй үедэ манай уурхай бүтээсэ ехэтэй оньhон техникээр хэзээ хэзээнэйхиhээ hайнаар зэбсэгжэбэ. Роторно болон алхалдаг мантан экскаваторнууд, үрөмдэлгын үндэр бүтээсэтэ станогууд, 40—75 тонно ашаа зөөдэг автосамосвалнууд хүдэлгэгдэнэ. Тусхайлбал, роторно экскаватор нэгэ часай туршада 630 тонно нүүрhэ вагонуудта ашажа, бүхэли эшелон хангаха арга боломжотой. Алхалдаг экскаватор 16 секундын хугасаада арбан кубометр газар нүүрhэнэй хэбтэшэhээ хойшолуулжа шадаха зэргэтэй. Тобшолон хэлэхэдэ, Буряад орон дотор мүнөө үедэ малтагдадаг бүхы нүүрhэнэй 82 процентнь манай уурхайда абтана гээшэ. Интернациональна коллектив манда хүдэлнэ. Ородууд П. В. Балалаешников, В. К. Федотов, Ф. Н. Бакшеев, татар Ф. М. Мингалеев, буряадууд В. Д. Бальжинов, Г. С. Айсуев болон олон ондоо яhатанай түрүү түлөөлэгшэдые дурдахада болоно.

Галуута-Нуурай эгсэ эрье дээрэ бодото город мэтэ Холбоолжоной уурхайн захиргаанай Са хүдэлмэришэдэй эрхэ байдалые хангаха комплекс, уужам столово, тусхай магазин болон нүүрhэ ашадаг комплекс, заhабарилгын цехүүдэй блок баригданхай. Үйлэдбэриин, тэрэшэлэн социальна шэглэлэй барилганууд бодхоогдоно. Телевидениин аргаар диспетчернүүд ажалаа эмхидхэнэ, эрхилнэ, радио-телефоной хэлхеэ холбоогоор уурхайн участок бүхэнэй албанууд хоорондоо хөөрэлдэхэ арга боломжотой.

Уурхайн участогуудые холбоhон бетон хүшалтатай харгын хажуугаар ртутна лампатай бэтона-столбнууд зурын харагдана. hүнишье эндэ прожектор, лампануудай гэрэл доро хүдэлмэри замханагүй. Далан тонно, дүшэн тонно нүүрhэ ашаhан БелАЗ-уудтай харгыда уулзахадаа, үү-татай, хүнгэн машинымнай дараад гарашахань гээшэ гү гэжэ ухаа алдаhабди. Түмэр харгы Галуута-Нуурай эрьеын эрмэг дээхэнүүр зурыжа, түмэр харгыи зүргөөр «хара алта» ашаад, хамбы вагон урагшаа дабшана. Эгээл эндэhээ, мүнөөнэй Холбоолжоной уурхайн баруун участогай газарhаа, 130 жэлэй урда Н. А. Бестужев Галуута-Нуурай эрьеэр аяншалгаа эхилhэн байна.

ТҮҮХЫН БАРИМТА: «Зай, тиигээд лэород хэлэ мэдэхэ эндэхи газар, уhатай танил буряад нүхэрые оложо, хирпиисын сай уутилөөд, борсо, хилээмэ нөөсэлөөд, нуурай баруун урдахи эрьеэ хүрэжэ ерээбди»,— гэжэ «Галуута-Нуур» гэжэ очерк соогоо Николай Александрович бэшэнэ.

Тэрэ газарыень тухайлан бэдэржэ харахадамнай, тээ саанахана тэмдэглэжэ табигдаhан мэтэ шобогор шулуун пирамида харагдаба. Дүтэлхэдэмнай, гэлигэр сагаан мраморoор бүтээгдэhэн хүшөө байба. Табан хушуута улаан дэнзэтэй хүрин мрамор самбар дээрэ алтан үзэгүүд hиилэдэнхэй. «Совет засагай түлөө баатарай үхэлөөр унаhан 5-дахи Улаан Армиин 232-дохи полкын 3-дахи батальоной 73 улаан-армеецэй болон полит-хүдэлмэрилэгшэдэй мүнхэ дурасхаалда энэ хүшөө бодхоогдобо». Малгайгаа абажа, ёолон хүндэлөөд, талын сэсэгүүдые суглуулжа, баглаа болгон хүшөөгэй табсан дээрэ табибабди. Дуугай зогсоон байхадаа, hанаан соогоо шэбшэнэб: «Талын таляан ташаан дээгүүр табараан, табараан, табараан. Улаан Армиин улаан тугууд Ураал тээhээ намираа. Түмэн түмэр тахын түбэреен, түбэреен, түбэреен. Шуурган соогуур, шуhан соогуур эрхэ сүлөө түрөөл!».

бодхоогоо.

Иигэжэ Россин түрүүшын революционно хүдэлөөндэ эдэбхитэй хабаадагша Н. А. Бестужев болон большевик үзэлэй улаан сэрэгшэдэй харгы зам эндэ ушараа гээшэ. «Ошонhоо дүлэн бадарха» гэhэн декабристнуудай заабари үгэ Октябриин агуу илалтын наран болож мандаба ха юм. Тиихэдэ, Бестужевай олоhон хэбэрэг нүүрhэнэй ошон манай үедэ дүлэн боложо бадараад, электрын элшэ галаар хизаар нютагыемнай гэрэлтүүлжэ байна...

«...hуужа амарhан ай удаа буряад нүхэртээ Галуута-Нуурай эрьеэр аяншалалсаяа үргэлжэлүүлхэбди» — гэжэ Николай Александрович очерк соогоо бэшэнэ.

Бидэнэршье тэдэнэй ула мүрөөр ябажа, Галуута-Нуур hууринай түмэр харгын станцида дүтэлбэбди.

Н. НАМСАРАЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Холбоолжоной нүүрhэнэй уурхайн ветеран, габьяата шахтер. Г. С. Айсуев. 2. Социалис Ажалай Герой Г. Д. Тучинов.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Буряадай уран зохёолшодой

шэнэ бүтээлнүүдhээ

Георгий ДАШАБЫЛОВ

НЭГЭЛ ДУРАН

(СОНЕДҮҮДЭЙ БАГЛАА)

1.

Үе наhанда нэгэл ерэдэг дуран.
Үгэ дуугүйгөөр шинии урда hүгэдэнэб.
Хорин хоёр наhамни дуундал уран.
Холын тэрэ зурагые мүнөө дэлгэнэб.
Хадын гүрөөhэнэй габшагай гэшхэлhэн шэнги,
Хажуугаарни үнгэрбэ ута хормой hаршагануулан,
Харбан гэтэмээр харахан нюдэеэ ялалзуулан,
Арбан найматай дангина юундэшьеб эшэнги.
Тэрэ гэhээр амгалан сагаа алдабаб.
Тиигээд лэ hүни бүри унтажа ядабаб—
Ингээд лэ дурладаг юм гээд хэлсэдэг.
Үнэндөө юм гү энэм? Гайхабаб даа.
Үни урданhаашье иимэ мэдэрэл хадаа
Үе бүхэндэ дуун боложо мүндэлдэг

2.

Үе бүхэндэ дуун боложо мүндэлдэг.
Үндэр дуран намайе энэ олоо гү?
Хабарай нарандал хамаг бэе жэгнэдэг
Халуун охиндонь толгойм эрьежэ болоо гү?
Зүрхэлжэ яданаб дүтэлжэ тэрэ басагандаа,
Зүдхэжэ хэншьеб золгуулhай гэжэ hананаб.
Зоомол сэргэдэл зогсошоод тэрэниие харанаб,
Зоригтой бэлэйб, хэнhээш айдаггүй анхандаа.
Сэнгэнэ хүбүүд, ойдо ошоно басагадтай,
Сэсэгүүдые түүгээд, үдэшэ бусана баяртай.
Сэхыень хэлэхэдэ, би үлэнэлби гансааран.
Хээрэ ябаагүй аад, ангажа амамни хатана.
Хэншьеб радиогоор ирагуу дуу татана:
«Хэзээш унтархагүй гэрэлтэйл энэ наран!»

3.

Хэзээш унтархагүй гэрэлтэйл энэ наран
Хэды хаhадаа шанха оройдом ялархаб?
Эжэ эхигүй гансаардаhан нэгэ дуран
Эжэлээ олоожо ниидэхэ гү, али яахаб?.
Бэшэг бэшээд, мэтэр шуулаад хаянаб,
[illegible] таламни төөреэл хаа [illegible] мүнөөндэ.
Эсэhэн харсагадал унахам гү губини дунда?
Эсэгын хүбүүн, зоригшни хаанаб, хаанаб?
Уруу дуруу ябахадам, нүхэдни гайхаа,
Буруу юумэ хэжэрхёо гэжэ айгаа—
Туруу дүрбэтэйш hаа, морин бүдэрдэг.
Хэлээ hэн мэдээд: «Энэш зоболон, жаргал,
Хэтын дуранhаа носоhон түүдэг гал
Хэдыш сагта шаражал байха гэдэг».

4.

Хэдыш сагта шаражал байха гэдэг
Хэжэм талын наранай эрьехэнь мүнхэ.
Омог басаган, хэлыш даа үлэ мэдэг,
Одоо хэзээ инаглан ябахабибди энхэ?
Нэгэтэ үдэшэ битнай зүрхэлжэ зүрхэлжэ,
Нээрээhээ даа, гэртэнь аалихан тоншооб.
Үүдэндэ тээгэлдэн, хахаhан мэтэ зогсошооб,
Зүүдэндэ шэнгеэр юушьеб шэбэнээб мэгдэжэ.
Гайхан тагнан дангина намайе шэртээ.
Галтай нюдэд. Могойдол уян бэетэй,
Гансашье үгэ урал дээрэhээнь унаагүй...
Ошобоб холодон хам зуужа шүдөө:
Ошотой халуун инаг дуранай түлөө
Олон дуушад энэ дэлхэйдэ жаргаагүй.

5.

Олон дуушад энэ дэлхэйдэ жаргаагүй,
Оршолонто түбидэ дуранай дүлэнhөө зобоол.
Сэдьхэлэй үбшэн амар заяа асараагүй,
Сэсэглэхэ тэрэнгиие шэнэ түймэр долёогоол.
Хэдэн үгэшье hаань, басаган тэрэ дороо
Хэлэхэеэ ягааб шарайгааш хобхо татан?!
Атар таламни болоо намда уйтан,
Атаа жүтөөн, hэжэглэл досоом ороо.
Харюу үгы. Бэшэгүүдтэм харюу үгы.
Хаагуур гээшэб зүрхэндэнь хүргэхэ дугы?
Хай даа, гүйжэ ошоод, унахам гү урдань?
Долон шүүhэеэ мойhон ятарааш адханаб?
Олон hүнииe одо мүшэдые мананаб
Толон бүхэниие уран шүлэгөөр угтан...

6.

Толон бүхэниие уран шүлэгөөр угтан,
Тоолгохо бэшэл аад, зүрхэм юундэ хүлгэнэб?
Ангар дүүхэй, Алма эрэлхэг хатан
Айдар Тэрээнэйм шэгшыдэ хүрэхэгүй гэнэб.
Магнай үhэндэнь нажарай hэбшээн наададаг,
Матаргайнь уянда атаархадаг эрьесын хуhан,
Сагаахан хүлыень эльбэдэг Анаагай уhан,
Сахилза сэсэгүүд хүльбэрыш гэжэ дуудадаг.
Хабсагайе хамхалжа, хүрэг дүрыень бүтээhэйб,
Хаанашье дуулдаагүй магтаал-поэмэ бэшэhэйб
Ханхинама рифмэ гуурhан-алхаараа дабтан.
Мүхөөгөөр эрхим бэшэб, адагшье бэшэб.
Мүхэшэгүй дуран тухай дуу шэбшэн,
Мүрысэдэгшье hэн бэлиг түгэлдэр хабатан.

7.

Мүрысэдэгшье hэн бэлиг түгэлдэр хабатан:
Мүшэд залирха, дангиныи сэдьхэл жэргэхэ.
Дуунуудынь гансал дуран тухай аялгатан,
Дуулим дайда амияа татаад hэргэхэ.
Басаганай нюдэд мойhон жэмэстэл гэжэ
Бага, ехэгүй шүлэглэн эхилээбди анхан.
Носоно гү, тэндэнь инаглалай ошон галхан
Номгон hүниин одон шэнги гэрэлтэжэ?
Гүрлөө үhыень дуунтай сасуулан бэшээбди,
Гүлмэр бэеыень гүрбэл могойтой жэшээбди.
Гүрэмэл мүрнүүднай суурьян мэтэ замхаагүй.
Мүнгэн аялгаяа татаа бидэнэй зүрхэн.
Мүнөөшье, эртэ урдань поэт бүхэн
Мүнхэ дуран тухай дуулажа сусаагүй.

8.

Мүнхэ дуран тухай дуулажа сусаагүй
Энхэ залуудам эртын хюруу дайраа.
Хорин хоер наhамни дахин бусаагүй,
Хожомдоhон аад, түрүүшын дуран хайраа.
Газардаhан загаhандал уhанай гүнзэгые бэдэрнэб,
Гансааран hууhандам хүнүүд зэмэтэй шэнги.
Алтан наран hулаханаар намайе шаранги,
Аласай харгыда нигэжэ тулин үншэрнэб.
Нэрьемэ шүлэгтэй Уитменэй үргэниие хаймадажа,
Нерудын дуранай сүхэрэлдэ уйлан хайлажа,
Нимгэн сэдьхэлтэй Лоркын зүрхэ шагнабаб.
Бэлиг шуналии, багадаа гүш, дан хүнгэн?
Бэшхүүр, лимбэеэ арбан хургаараа дүнгэн,
Биишье шадал соогоо туршаад абабаб.

9.

Биишье шадал соогоо туршаад абабаб.
Болдиныи намар хоймортом буужа ерэлэй.
Хоринии талые ходоро hэтэлэн алхалбаб
Хорин дуунай баглаа тиигэжэ сэсэглээ.
Урда, хойто майлаар хэнзэлээ ургынууд
Урин нюдөөрөө улаан наранда эмнижэ,
Хүрөө хаш дуумни дангинада шэнхинэжэ.
Хүлеэжэл байба намайеш Анаагай харгынууд.
Зэргэлээ голии намартаа үерлэшоо жаргажа.
Зэрэлгээнэй миралзаае зүрхэн соогуураа гаргажа,
Зэлэ татаhан шубуудай ганганаанда уярбаб.
Бутын дуудаанай бухиндаата хаhые зураглан,
Булад гуурhам гүйбэ угалза уралан.
Булаг мэтээр шүлэгэй бурьяхые харабаб.

10.

Булаг мэтээр шүлэгэй бурьяхые харабаб.
Бударжа саhанай ороодүй үшөө байтар,
Аза таламни эрьебэ гү, али ябаб? —
Асарба бэшэг минии гэлын гайхатар.
«Мэдэнэб даа, ябаналшни намайе мартангүй,
Мэндыншни бэшэгүүд hубарии ерэнэ—уншанаб.
Уулзангүй тараhандаа халаглан мүнөө шаналнаб,
Уулзаха гэбэлшни, саг олдожош магадгүй».
Дүрбэн мүрнүүдhээнь дүлэн бадараа досоом,
Гүрбэн тэндээ найган найган зогсооб:
Үнэн дураншни хэзээ нэгэтэ харюулха.
Хүхы шубуун намар юундэ жэргэбэб?
Бүхы мэдэрэлээ эюулжэ сонет гүрэбэб.
Бултанай сэдьхэл дайраха гү? Ерээдүй харуулха.

11.

Бултанай сэдьхэл дайраха гү? Ерээдүй харуулха,
Бугаhан хүлэгтэл будхажа замда гаранаб.
Анаа нютаг аяар тэндэ холол ха —
Унаа машина удаан юундэ hалирнаб?
Харагдаба одоошье хадын хормойн харгы.
Харахан зүрхэмни дэбхэрхэеэ hанана сээжэhээ.
Нангин хүбшэргэй—дуран мэдэрэл гээшэhээ
Нарин, уян юумэн дэлхэй дээр үгы.
Улаан торгон платитай дангина-дүүхэй
Утын намарай ургы сэсэгүүдые тэбэринхэй
Урдаhаам ерэжэ, тужын энгэртэ угталай.
...Аляа матаргайень үнэншэжэ ядан тэбэрнэб,
Алирhан мэтэ ягаахан уралыень бэдэрнэб.
Агуу хүсэтэ инаг дуран мандалай!

12.

Агуу хүсэтэ инаг дуран мандалай!
Аба эжыгээ үреэл эдлэжэ hууhайбди.
Үнжэгэн зөөлэхэн аад, холборхой жаргалай
Үнэтэ ундые удаан удаан ууhайбди.
Үер дурамнай үгэшьегүйгөөр бидэниие үлгыдэнэ.
Үе наhан соогоо ябаhайбди даа эбтэй.
Табисуур-байгаалиин жама ёhон жэгтэй,
Тангариг үгэнүүд таарангүй эндэ үсөөдэнэ.
Аалин, аалин, Инагни амтатай нойрсоно.
Аажам hүниин мүшэд дээрэмнай носоно.
Аянша hара бултайжа hаяхан гаралай.
Алишье үеын домог зүбтэй юм нээрээhээ:
Ажабайдал эхилнэ даа дуран мэдэрэлhээ.
Амидаралта дэлхэй тэрээнhээ утаhа залгалай.

13.

Амидаралта дэлхэй тэрээнhээ утаhа залгалай.
Арюун дуранай гэршэ — хүүгэдэй энеэдэн.
Үлгын дуунууд үерлэжэ халин билтарлай,
Үлгэн Дэлхэй уяран шагнана эрьелдэн.
Элдин юртэмсэ абтажа дайнай дүлэндэ,
Эсэгээ бү алдаhай нарай заахан хүбүүм!
Алуулhан эхынгээ хүхэ тэбэриhэн үхибүүн
Алишье сагта бүүхэн харагдаhай нюдэндэ!
Эзэрхэг дайсадай амые татахаар дарыдань
Эрэлхэг хүнүүд бии. Ябанабди жагсаалдань.
Этигэнэб батаар: дайе саража болюулха.
Амгалан тайбанай түлөө тэмсэhэн баатарнуудта,
Алтан Бүмбэрсэгөө абаржа шадаха жанжануудта
Арад бүхэн дуунуудаа үшөө зорюулха.

14.

Арад бүхэн дуунуудаа үшөө зорюулха
Ангарhаа үлүү эршэтэй инаг дуранда.
Хүгжэм аялгыень хаажа нэгэш замхааха
Хүсэн гэжэ бии юм замбида?!
Халуунаар мээхэйрнэ баатарнууд эдир басагадта
Хангай дайдын хаха гантаhаншье үедэ.
Гоохон тэгүүлнэ хүдэр шамбай хүбүүндэ
Горхоной харьялhан, hолонгын татаhан сагта.
Зуун жэлнүүд hубарин үнгэржэ ярана.
Дуун шэнги дуранай эпос зузаарна.
Дуранай наран мүнхэ яларна бадаран.
Үелhэн инагтаяа аша гушаяа хүтэлхэбди,
Үнэн лэ байна гээд хоюулан хэлсэхэбди:
«Үе наhанда нэгэл ерэдэг дуран».

15.

Үе наhанда нэгэл ерэдэг дуран
Үе бүхэндэ дуун боложо мүндэлдэг.
Хэзээш унтархагүй гэрэлтэйл энэ наран
Хэдыш сагта шаражал байха гэдэг.
Олон дуушад энэ дэлхэйдэ жаргаагүй
Толон бүхэниие уран шүлэгөөр угтан.
Мүрысэдэгшье hэн бэлиг түгэлдэр хабатан,
Мүнхэ дуран тухай дуулажа сусаагүй.
Биишье шадал соогоо туршаад абабаб.
Булаг мэтээр шүлэгэй бурьяхые харабаб.
Бултанай сэдьхэл дайраха гү? Ерээдүй харуулха.
Агуу хүсэтэ инаг дуран мандалай!
Амидаралта дэлхэй тэрээнhээ утаhа залгалай.
Арад бүхэн дуунуудаа үшөө зорюулха.

РХОЙ ХЭМЖЭЭНҮҮД ХАРААЛАГДАА

даба. Арадай дружинануудай республиканска штабай начальник, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо С. В. Ангапов заседаниие нээгээ.

Дотоодын хэрэгүүдэй органуудай арадай hайн дуранай дружинануудтай харилсаа холбоогоо саашадань гүнзэгырүүлхэ тушаа асуудалаар үнгэрhэн Бүхэсоюзна научно-практическа конференциин дүнгүүд тухай Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр Н. В. Бутуханов сугларгашадта хөөрэжэ үгэбэ.

Удаань Гусиноозерскын городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо, арадай дружинануудай городской штабай начальник Б. И. Суетин, Хоринии районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо, арадай дружинануудай районно штабай начальник В. Б. Балданов Хэжэнгын районно Соведэй гүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таhагай начальнигай орлогшо В. С. Баинов, МВД-гэй гүрэнэй автоинспекциин начальник Э. И. Скопинцев болон бусад заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Республикын дотоодын хэрэгүүдэй органуудай хүдэлмэрилэгшэд арадай hайн дуранай дружинануудтай хамта хуули ба ниитын гурим сахиха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулаа гэжэ элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Ц. СУБАНОВ.

ТАСС · АПН
ХИЛЫН СААНАhАА

БКП-гэй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОГОЙ ЗАСЕДАНИ

СОФИ. БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой ээлжээтэ заседани боложо, СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай дээдэ тушаалтадай хабаадалгатайгаар Москвада болоhон Экономическа зүблөөнэй дүнгүүдые, БКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков түрүүтэй Болгариин делегациин тэрээн дээрэ хэhэн ажал ябуулгые бүрин хүсэдөөр hайшааба.

БТА агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, аха дүү партинууд болон оронуудай нэгэн дуугаар баталан абаhан документнүүд политическэ, экономическа ба үзэл сурталай айхабтар ехэ удха шанартай байна гэжэ Политбюро тэмдэглээ. СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай түргэн хүгжэлтэдэ, олон талын харилсаанай тон шэнэ хэмжээндэ гаргалгада, эб найрамдалай ба амгалан ёhоор зэргэ оршолгын гуримаар материальна үндэhэ hуурияа бэхижүүлгэдэ, уласхоорондын адли тэгшэ эрхэтэй харилсаае хүгжөөлгэдэ тэдэ ехэ нүлөө үзүүлхэ байна.

МОЖ-ой ЭРИЛТЭ

ПРАГА. Корей арадай тэмсэлтэй hаналаа нэгэдэлгын hарада зорюулагдаhан Уласхоорондын журналистнуудай эмхиин (МОЖ) генеральна секретариадай мэдүүлгэ эндэ тараагдаба.

США-гай, Японой ба Урда Корейн хоорондо сэрэгэй милитарис бүлэглэл тогтооохо гэhэн США-гай эрмэлзэл, американ ядерна шэнэ буу зэбсэгүүдые энэ райондо тараан тодхолго эб найрамдал болон арадуудай аюулгүй байдалда уршаг тойбо татаха байна гэжэ документ соо хэлэгдэнэ.

МОЖ Урда Корейhээ американ сэрэгүүдые гаргаха эрилтэ табяа, гадаадаhаа хамааралсалгагүйгөөр ороноо эбэй ёhоор, демократическа гуримаар нэгэдүүлхын түлөө хүдэлөөе дэмжэжэ байhанаа мэдүүлээ.

ХАМТЫН ЯБУУЛГАНУУДАЙ ПРОГРАММА

СТОКГОЛЬМ. Хойто Европын оронуудай ба Африкын урда хубидахи фронт шадарай гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй уулзалга эндэ нээгдэбэ. Швециин, Финляндиин, Даниин, Исландиин, Норвегиин, мүн Анголын, Ботсванын, Мозамбигай, Танзаниин, Замбиин, Зимбабвиин делегацинууд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

Африка түбиин урда хубидахи сэрэгэй-политическэ байдалай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ, апартеидэй гэмтэ захиргаанда эсэргүүсэн тэмсэдэг Африкын урда хубидахи гүрэнүүдтэ, хүдэлөөнүүдтэ Хойто Европын оронуудай зүгhөө үзүүлэгдэдэг туhаламжа дэмжэлгын асуудалнуудта энэ уулзалгын үедэ гол анхарал хандуулагдаха байна. Энэ гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй 1978 оной март hарада үнгэргэгдэhэн уулзалга дээрэ баталагдан абтаhан ЮАР тушаа Хойто Европын оронуудай ябуулганууда хамтын программые зүбшэн хэлсэлгэдэ уулзалгын үедэ онсо анхарал хандуулагдаха юм.

Тусхайлбал, Африкын урда хубидахи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ туhаламжа үзүүлхые энэ документ хараална

ГОЛ ЗОРИЛГО

ПРАГА. Варшавска Договорой гэшүүн-гүрэнүүдэй хани барисаагаа, али бүхы харилсаа холбоогоо хэлбэришэгүйгөөр бэхижүүлхэ гээшэ Чехословакиин гадаадын политикын гол зорилго болоно. Ушарынь юуб гэхэдэ, Советскэ Союзые нягтаар тойрон жагсаhан социалис оронуудай хамтын хүсэлэл оролдолгонуудаар, эдэбхитэй ажал ябуулгануудай ашаар Европо дүшөөд жэлдэ амгалан тайбан байдалтай байна гэжэ ЧССР-эй гадаадан хэрэгүүдэй министр Б. Хнеупек «Руде право» газетэдэ толилуулhан статья соогоо тэмдэглэнэ.

Империализмын хүсэнүүдэй, нэн түрүүн США-гай гэмээр уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилтэй болоhондо hанаагаа зобожо байhанаа тэрэ мэдүүлээ. Түрүүлэн добтолхо американ шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхолго манай түбиин эб найрамдалда онсо аюул тохёолдуулна гэжэ министр зааба. Социализм хадаа тэхэрюулэгдэшэгүй бодото байдал болоно, дайн байлдаагааршье, сэрэгэй гү, али экономическа хашалта харшалалтааршье тэрэниие үгы хэжэ болохогүй гэhэн ушар баримтые үсэд нэтэрүүгээр арсажа байhыень Вашингтоной эзэрхэг түримхэй ябуулганууд элирхэйлэн батална.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

КОНКУРСДО ИЛАГШАД

Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан совет болон арадай дуунуудые гүйсэдхэдэг залуу дуушадай республиканска VI конкурс hаяхан үнгэргэгдэжэ, ирагуу hайхан хоолойтой залуу 90 бэлигтэн хабаадаа hэн.

Тэндэ Хурамхаанай, Загарайн, Захааминай, Прибайкалиин, Хэжэнгын, болон бусад районуудай, мүн лэ Шэтын областиин Агын Буряадай автономито округой түлөөлэгшэд бэлиг шадабаряа харуулhан байна.

Конкурсдо илаhан, онсо бэлиг шадабари харуулhан дуушад П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищида hурахаар зууршалагдаа. Тиихэдэ конкурсын лауреадууд аман зохёолой республиканска hайндэртэ хабаадахаар уригдаа.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: совет болон арадай дуунуудые гүйсэдхэдэг залуу дуушадай республиканска VI конкурсын лауреадууд: 1. Хурамхаан hууринай хүүгэдэй хүгжэмэй hургуулиин багша Надежда Гармаева. 2. Агын Буряадай автономито округой түб Ага тосхоной соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэ Доржи Болотов.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЭРХИМ КИНОТЕАТРНУУД

Буряадай комсомолой мүндэлhөөр 60 жэлэй ойдо зорюулагдаhан hургуулинуудай кинотеатрнуудай дунда үнгэргэгдэhэн конкурсын дүн гаргагдаба. Конкурсдо республикын hургуулинуудай 91 кинотеатр хабаадалсаhан байгаа.

Конкурсын дүн гаргахада, юhэн кинотеатр түрүү hуури эзэлhэн байна. Эдэнэртэ республикын Гэгээрэлэй министерствын, кинофикациин управлениин, гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулгын тугханууд барюулагдаба.

Хори тосхоной «Буратино», Загарайн районой Шэнэ-Бэрээнэй «Огонёк», Онохойн Пионернүүдэй байшангай амаралтын үдэрэй клуб, Кабанск тосхоной «Пионерский», Северобайкальск хотын «Победитель», Кичерэ тосхоной «Факел», Мухар-Шэбэр тосхоной «Юность», «Факел», Улаан-Үдын 51-дэхи hургуулиин «Юность» болон бусад кинотеатрнууд түрүү hуури эзэлээ. Дурсагдагша кинотеатрнуудай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан үхибүүд Владимир Житихин, Альбина Васюкова, Валерий Ефимов гэгшэд «Артек», «Орлёнок», «Океан» гэжэ пионернүүдэй бүхэсоюзна лагерьнуудта амарха путевконуудаар шагнагдаа. Мүн хэдэн арбаад эдэбхитэд, hурагшад, хүүгэдэй кинотеатрнуудай хүдэлмэри hайнаар эмхидхэжэ шадаhан багшанар, ахалагша пионервожатанууд, hургуулиин директорнүүд, hуралсалай таhагые даагшад, РайОНО-е даагшад, соёлой ордонуудай хүүгэдэй секторнүүдые даагшад, библиотекын хүдэлмэрилэгшэд республикын Гэгээрэлэй министерствын, ВЛКСМ-эй обкомой, кинофикациин управлениин Хүндэлэлэй грамотануудаар, мүнгэн шангаар шагнагдаа.

Р. ТРОФИМОВА.

АМАР МҮРЭНЭЙ ЭРЬЕhЭЭ

Хабаровска хизаарай Николаевск-на-Амуре хотын судна бүтээлгын заводой соёлой байшангай уран hайханай коллектив Улаан-Үдэ хото айлшалан ерэжэ, бэлиг шадабаряа харуулба. Тэдэнэй табиhан концертнүүдтэ Хабаровска хизаарай комсомолой шангай лауреат, арадай «Гармония» гэжэ ансамбль хабаадалсаа. Суута Амар мүрэнэй эрье дээрэ тогтоhон хотоhоо ерэhэн айлшаднай Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой хүдэлмэришэдтэй, хэлхеэ холбоонэй электротехникумэй hурагшадтай уулзажа, Огнецковэй нэрэмжэтэ соёлой ба амаралтын паркын эстрадада концерт наадаяа табиhан байна. Тиигэжэ тэдэнэр дүн хамта хоёр мянган харагшадта бэлиг шадабаряа харуулаа.

Республикымнай ажалшадые соёлой талаар хангалгада эдэбхитэй байhанайнь түлөө «Гармония» ансамбль Буряадай облпрофсоведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаhан байна.

Б. ДОРЖИЕВА.

УЛААН-БААТАРАЙ СЦЕНЭ ДЭЭРЭ

Буряадай мэдээжэ композитор, СССР-эй арадай артист Бау Базарович Ямпиловай хүүгэдтэ зорюулжа зохёоhон «Шэдитэ нюуса» гэжэ оперо табигдаба гээд «Советская культура» газетэ бэшэнэ. Эгээл hонирхолтойнь юуб гэхэдэ, тэрэниие тусхай мэргэжэлтэй режиссер бэшэ, харин Монголой Арадай республикын суута дуушан, арадай артистка Х. Уртнасан тус оперые найруулан табяа бшуу. МНР-эй Гүрэнэй оперо болон баледэй театрай энэ дуушание манай республикын ажалшад hайн мэдэхэ, тэрэ нэгэнтэ бэшэ, Улаан-Үдэдэмнай айлшалан ерэhэн, манай театрай элдэб зүжэгүүдтэ наадажа, уран хоолойнгоо аялгаар сугларагшадые урмашуулhан намтартай.

— Хүүгэдые баясуулха, тэдэндэ зорюулhан зүжэгүүдые табиха гээшэ наhанай зол гэжэ hанагшаб, — гээд Х. Уртнасан «Новости Монголии» газетын корреспондент-тэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ. —Буряад композиторой «Шэдитэ нююса» гэжэ оперо сцене дээрэ бэелүүлхэ үргэн арга боломжоороо, уярма hайхан хүгжэмөөрөө, сэдьхэлэй сэбэр аялгаараа минии анхарал үнийнэй татаhан юм. Тиимэhээл тус оперые найруулан табиха, шэнэ мэргэжэлдэ хабаяа туршаха гэжэ шидээ hэм. Энэ хүдэлмэридэмни дүй дүршэлтэй нүхэдни ехэ туhа хүргөө, тэрэнэйнь түлөө бултандань баясхалангаа элирхэйлнэб.

А. ЖАЛСАНОВ.

ҮЕТЭНЭЙНГЭЭ ЖЭШЭЭГЭЭР

Локомотив-вагон заhабарилгын заводой спортивна клубай дэргэдэхи самбо болон дзю-до барилдаанай секцидэ «Мужество» гэhэн клуб байгша оной февраль hарада байгуулагдаа hэн. Москва, Барнаул болон бусад хото городуудай өөhэдынгөө үетэнэй «Самбо-70», «Спарта» гэhэн клубуудай жэшээгээр Совет армиин албанда эдир спортсменүүдые тэндэ бэлдэн хүмүүжүүлнэ.

Үнгэрhэн табан hарын туршада клубай ажабайдал hонирхолтой үйлэ хэрэгүүдээр баян байгаа. Илангаяа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу Ехэ дайнай ве еран, Советскэ Союзай Герой С. И. Ивановтой, хилын харуулшан байтараа баатарай үхэлөөр унаhан Николай Петровой эхэ Мария Захаровнатай уулзалга хүүгэдэй зүрхэ сэдьхэлые хүлгүүлээ hэн. Дайнай hүрөөтэ жэлнүүд, мүнөөнэй уласхоорондын шахардуу байдал, эб найрамдалай хүдэлөөндэ залуушуулай зорилгонууд тухай С. И. Иванов хөөрөө. Харин Мария Захаровна хүбүүнэйнгээ зан заншал, дуратай номууд, хэрэгүүд тухай зүрхэнэй дулаахан үгэнүүдээр хэлэжэ үгэhэн байна. Удаань самбо болон дзю-догоор барилдаашадай ахамад тренер Б. И. Ножиков клубайнгаа дурасхаалта вымпел бэлэг хоёрые С. И. Ивановто барюулаа. Тэрэшэлэн Мария Захаровна клубай хүндэтэ президентээр hунгагдажа, залуу үетэнэй дунда сэрэгэй-патриотическа хүдэлмэридэ эдэбхитэй байhанайнь түлөө ВЛКСМ-эй обкомой зүгhөө медаль дамжуулагдаа. Уулзалгын түгэсхэлдэ самбистнууд, дзю-доистнууд барилдаанай арга дүрэнүүдые харуулаа.

Иимэ уулзалганууд хүүгэдтэ ямаршье ном уншаhанhаа, кино хараhанhаа үлүүгээр хадуугдадаг гээшэ. Эдэ уулзалгануудта болоhон хөөрэлдөөгөө эдир спортсменүүд өөhэдөө үргэжэлүүлжэ, Эхэ оронойнгоо найдамтай хамгаалагша болохо тухайдаа дахин дахин шэбшэдэг юм.

С. НЕВЗОРОВ.

hурагшадай зунай амаралта

АЖАХЫДАА ТУhАЛНА

hуралсалай жэлэй дүүрэхэлээр, Хүрбэ голой урда бэедэхи Эжэтэ гэжэ гоё hайхан газарта Тээгдын дунда hургуулиин hурагшад ажалай болон амаралтын лагерьта байрлаба. Тэдэнэр эхэhээн hалгааргаhан мянган хурьга зунай зүлгэ ногоон дээрэ харууhална. Эндэ амарха зуураа түрэл ажахыдаа туhа хүргэжэ байhан хүүгэдые нютагаймнай багша Г. П. Молоков хүтэлбэрилнэ.

Тус лагерьта hурагшадай ажаллаха, сүлөөтэй сагаа үнгэргэхэ эрхэ байдал гүйсэд түхеэрэгдэнхэй.

Ц. ГОМБОДОРЖИЕВА.
хүдөө бэшэгшэ.
Хори.

БАГШАНАРАЙ ЗАНШАЛТА

Зэдын районой багшанарай заншалта XXI спартакиада болоно дүүрэбэ. Районой 13 hургуулиин 180 спортсмен холимог эстафетээр, бүхэ барилдаагаар, утые болон үндэрые харайлгаар, аргамжа таталгаар, сагаалса руу бүмбэгэ шэдэлгээр мүрысэhэн байна.

Холимог эстафетын мүрысөөндэ Оёорой, Дэрэстэйн, Петропаловкын hургуулиинхид шалгараа. Найман жэлэй hургуулинуудай дундаhаа Цагаатайн багшанар түрүүлhэн байна.

60, 70 болон 80 килограммай шэгнүүрнүүдтэ бүхэ барилдаан болоно, мүрысөө шэмэглээ гээд тэмдэглэлтэй. Түрүүшын хоёр шэгнүүртэ Петропавловкын түлөөлэгшэд Н. Гомбоев, В. Моtонов, эгээн хүндэ шэгнүүртэ Борьёогой А. Цыденов гэгшэд шамбай барилдаашадай соло дуудуулаа.

М. ГАЛСАНОВ.
Зэдэ.

АМАРНА, АЖАЛЛАНА

Ноёхоной дунда hургуулиин hурагшадай үйлэдбэриин бригада жэл бүри түрэл ажахыдаа ехэхэн туhа хүргэдэг заншалтай юм.

Сорон, Үнэгэтэйн ара, Баруун булаг гэhэн газарнуудта hурагшадай ажалай болон амаралтын 3 лагерь байгуулагдаба. Эдэ газарнуудта байрлажа, hурагшад амарха зуураа халаан халаанаар 3 мянган хурьга харууhална.

Сэлэнгын районой бусад ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, сельскэ Советэй түлөөлэгшэд hаяхан эдэ газарнуудаар ябажа, ноёхонойхидой түрүү дүй дүршэлтэй танилсаhан байна. Тэдэнэр энэ дүршэлые халан абажа, өөhэдынгөө ажахынуудта тиимэ түхэлэй лагерьнуудые байгуулха гэжэ шиидээ.

Зунай сагта хурьгадые харууhалгын ажалда шалгарhан hурагшад колхозой путевкоор Москва, Ленинград, Волгоград болон оронойнгоо бусад хото городуудаар аяншалдаг юм. hурагшадай ажалай четверть түлэгтөө орсобол.

Н. НАМСАРАЕВ,
манай корр.

АЯН ЗАМДА МОРДОБО

Манай республикын бүлэг аяншалагшад зунайнгаа амаралтын үедэ аха дүү Монголой Арадай Республикын хүгжэлтэ, дэбжэлтэтэй танилсахаяа мүнөөдэрhөө аян замдаа мордобо. Гушан хүнhөө бүридэhэн эдэнэр уласхоорондын залуушуулай Буряадай областной «Спутник» гэжэ соведээр эмхидхэгдээ юм.

Республикын Ахын, Зэдын, Улаан-Үдын районуудай, мүн Улаан-Үдын залуушуул тус бүлэгтэ оруулагдаа. Жэшээнь Ахын районhоо ажалай 14 түрүүшүүл энэ аяншалгада хабаадалсана. Тэдэнэй дундаhаа «50 лет Октября», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай түрүү малшад Л. И. Галсанов, Н. Д. Путункеев, Д. Ц-Ж. Сайбанова болон бусадые нэрлэмээр. Эдэнэр аха дүү ороной Дархан, Сүхэ-Баатар, Улаан-Баатар хотонуудай түүхэтэ газарнуудтай танилсаха, амаралтын байшанда хэдэн хоногой туршада амарха юм.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. Совет-француз хөөрэлдөөнүүд. «Бригадаараа харюусалгатай»— Г. Шелкуновагай статья. «Үсэгэлдэр» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Сагаан алтаяа сэбэрээр абая. «Зургаан үдэрэй туршада» —шалгалтын материал. Шухала асуудал. «Ургасынгаа хойноhоо харууhалнагүй» — С. Бутыриннагай статья. «Мүнөөдэр — Совет залуушуулай үдэр» — Н. Ефимовэй фото-мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаhанда. Партийна ажабайдал: 1984 оной ургасын вахтада. «Хараалhанаа бэелүүлхэ аргатайбди»,— В. Раднаевай статья. Эрхэ хамгаалгын органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй захиргаан хоорондын зүолөөнhөө тэмдэглэлнүүд. Шиидхэгдээгүй асуудалнууд hанамжанууд. «Хүн зоной ашаа туhада» —Л. Медведевэй статья. «Хүтэлбэрилхэ эрдэм»— ТАСС-ай фотомэдээсэл.

Гурбадахи хуудаhанда. Буряад ороной Россин гүрэнэй бүридэлдэ hайн дураараа оронhоор 325 жэлэй ойдо. «hайн нүхэр»— З. Замбаловай статья. Н. Дамдиновай шүлэг. Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Нютаг нютагай hонин. Хабаровскын хүгжэмэй комедиин театрай гастрольнууд. «Оффенбахай геройнуудтай уулзалга». ТВ-гэй программа. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

Найдан ГЕНДУНОВА

Буряадаймнай искусство ехэ гээлтэдэ оробо. Удаан саг соо хүндөөр үбшэлжэ, 71 наhандаа Буряадай Гүрэнэй Ажалай Улаан Тугай орденто Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ драмын академическэ театрай артистка, РСФСР-эй арадай артистка Найдан Гендунова наhа бараба.

Н. Гендунова Зэдын районой Дээдэ-Тори hууринда үгытэй малшанай бүлэдэ 1913 ондо түрөө юм. Тэрэ республика дотороо мэргэжэhэн национальна театр байгуулагшадай нэгэн болоно. 1932 ондо Улаан-Үдын театральна-хүгжэмэй училищи дүүргээд, Н. Гендунова таби гаран жэлэй туршада түрэл театртаа үнэн сэхээр, бэеэ гамнангүй хүдэлжэ гараhан намтартай.

Эды олон жэлэй туршада нүхэр Н. Гендунова зохёохы ажалда хүдэлхэ зуураа, зуу гаран роль гүйсэдхэhэн, тиихэдээ ород, совет, хилын саадахи классикын болон мүнөө үеын драматургнуудай пьесэнүүдээр найруулагдаhан зүжэгүүдтэ удха түгэлдэр, мартагдашагүй бүхэли бүлэг образуудые байгуулжа, харагшадаа баясуулhан юм. Тэдэнэй дунда: Фекла Ивановна (Н. Гоголиин «Гэрлэлгэ»), Наталья Ковшик (А. Корнейчукай «Калинова шугы»), Баадьа (Н. Балдановой «Агуу түүдэгэй дүлэн»), Бальжин ба Нягслай (Ц. Шагжинай «Түрүүшын жэл» ба «Будамшуу»), Долгор-хатан (Х. Намсараевай «Тайшаагай ташуур»), Давыдова (Д. Батожабайн «Барометр шуурга харуулна») болон бусад.

Сценэ дээрэ Н. Гендунова гүйсэдхэжэ байhан нюурнуудаа этигэмэ хурсаар, гүн гүнзэгыгөөр харуулжа шададаг, тиихэ мүртөө өөрынгөө өөрсэ абьяас нэмэлсэдэг hэн. Буряад драматургнуудай пьесэнүүдтэ наадахадаа, буряад эхэнэрые, тэрэнэй ажалша абарние, эхын энхэргэн сэдьхэлые гайхамшагта уран гоёор зурагладаг байгаа юм.

«Пора таежного подснежника», «На родной земле», «Прощание с Матерой» болон бусад фильмүүдтэ тэрэнэй гүйсэдхэhэн рольнууд олон тоото кино харагшадта удаан мартагдахагүй.

Нүхэр Гендунова манай ороной ниислэл хотодо үнгэргэгдэhэн Буряадай АССР-эй литература болон искусствын хоёр декадада (1940, 1959) Москвада болоhон театрай хоёр тоосоото гастрольдо, тэрэшэлэн Ленинградта ба МНР-тэ үнгэргэгдэhэн гастрольнуудта эдэбхитэйгээр хабаадаhан байна.

1941 онhоо КПСС-эй гэшүүн Н. Гендунова Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, арадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Соведэй депутадаар hунгагдажа, арад зоноо[...] юм. 1955—195[...] хугасаа соо тэ[...] АССР-эй Верхо[...] түрүүлэгшын [...] гаа.

Коммунис пар[...] вет (правитель[...] Н. Гендуновагай[...] дэрөөр сэгнэ[...] Улаан Тугай, [...] Тэмдэг» ордену[...] медальнуудаар [...]

Тэрээндэ Р[...] ба Буряадай А[...] ята артистки[...] арадай артист[...] нэрэ зэргэнүүд[...] байна.

Коммунис [...] совет арадай үн[...] ган, бэлиг түгэ[...] ка, дэлгэр hайх[...] тэй хүн байhан [...] дунова тухай д[...] най зүрхэндэ [...] хэл.

А. М. Беляков, Б. С. Семенов, В.[...] К. А. Албашеев, А. А. Бадиев, В. Ф. Л[...] Потапов, В. С. Тимашов, А. Д. Чукаев, С.[...] Д. Т. Цыремпилов, Л. Я. Похосоев, М.[...] Г. Д. Басаев, В. Н. Башкеев, Д. З. Жал[...] Дамдинов, Д-Н. Д. Дугаров, Б. Б. Ямп[...] Батуев, А. М. Герштейн, Ц. А. Балбаров,[...] дано, Л. П. Сахьянова, К. И. Базарсадаев,[...] шиев, Б. Н. Вампилов, С. Д. Будажапов,[...] колаев, Ц-Д. П. Пурбуев, Ф. С. Сахиров,[...] ханов, В. И. Кондратьев, В. В. Тевелев, В[...] кова.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Июниин 24-hөө 29 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 24.
СОВЕТ ЗАЛУУШУУЛАЙ ҮДЭР
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 —«Зарядкада зогсогты». 9.55 —Совет залуушуулай үдэртэ баримтата фильмүүд. 10.25—«Будильник». 10.55— «Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.55 —«Элүүр энхэ байлга». 12.40 — «Үглөөнэй почто» —хүгжэмтэ дамжуулга. 13.10—«Совет газар дээрэ уулзалга». 13.25 —«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.25— Хүгжэмтэ киоск. 14.55 —«Мы— взрослые» —уран hайханай фильм. 16.05— Футболоор Европын чемпионат. Францаhаа дамжуулагдаха. 17.35— «Аяншалагшадай клуб». 18.35 — «Циркын аренэдэ». 19.05— Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.35— Арадай аялга дуунууд. 19.50— Мультфильмнүүд. 20.35—Баримтата фильм. 21.10—«Динамо» гэжэ Спортын ордондо митинг-концерт. 22.00—«Время». 22.35—Р. Щедрин. Оркестртэй хамта фортепьяно дээрэ гүйсэдхэгдэхэ. 2-дохи номерой концерт. 23.00 —Футболоор СССР-эй кубок. Түгэсхэл. «Динамо» (М) —«Зенит». 23.45— Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00— «Зарядкада зогсогты». 9.15— Баримтата фильм. 9.35— Р. Шуманай концертнэ этюдүүд. РСФСР-эй габьяата артист В. Васильев гүйсэдхэхэ. 10.00—«Ород хэлэн». 10.30— Хүнгэн атлетикээр бүхэсоюзна мүрысөөн. 11.00— П. И. Чайковский. 5-дахи номерой симфони. 11.50— Мариин телестудиин программа. 12.40— Спортивна программа. 13.15— «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 14.15— «Газар дээрэ, огторгойдо, далай дээрэ». 14.45— «Скрываются от возмездия»— баримтата фильм 15.35—Карелиин те[...] болон радиогой [...] ска оркестрэй ко[...] —«Делегат съезд[...] Ульянов»— барим[...] 16.35— Манай кор[...] нүүд хөөрэнэ. 1[...] капитана» — 6 се[...] hайханай фильм. [...]ри. 18.10— «Музей[...] выставкын залну[...] —Гайхамшагта со[...] хэгшэд— ленинс[...] лауреадууд. Р. [...] скиин концертнүүд[...] «Хүн—газарай эзэн[...] Уран hайханай [...] СССР-эй чемпиона[...] «Амгалан нойрсо[...] шуул». 21.15 — [...] ажаябадал ба зо[...] ябуулга тухай. 22.0[...] 22.35— «Здравству[...] ехал»— уран hайха[...]

ПОНЕДЕЛЬНИК, 25
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 9.55—Футболой шэнжэлэл. 10.20—Баримтата фильм. 10.40—Киноконцерт. 11.40—«Азиз» — үхибүүдтэ фильм. 15.50 — «Лялька-Руслан и его друг Санька» — үхибүүдтэ фильм. 17.05—«Магниткын hургуули».

Улаан-Үдэ. 17.50 — «Пионери»—киножурнал. 18.00—«Байгал»—нютагуудай hонин. 18.10 — «Эрдэм ухаан—үйлэдбэридэ». 18.40—«Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.00—Пумаажан бүдэй «Кремгольская мануфактура» гэжэ комбинадай коллективэй кадрнуудые бэлдэхэ дүй дүршэл тухай. 19.30—Баримтата фильм. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Футболой шэнжэлэл. 20.25 — Футболоор Европын чемпионат. Францаhаа дамжуулагдаха. 22.00— «Время». 22.35—Социалис Ажалай Герой, СССР-эй арадай артист С. В. Образцовтой Останкинадахи концертын студида уулзалга. 00.20—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильм. 9.40—«Здравствуйте, я приехал» — уран hайханай фильм. 10.45 — «Будильник». 11.15—Классическа хүгжэм тухай хөөрэлдөөн. 12.10—«Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 12.40—«Ород хэлэн». 13.10—«Секач — футболист» — үхибүүдтэ фильм (Венгри). 14.30 —Урданай дуунуудые ба романснуудые РСФСР-эй габьяата артист Степанов дуулаха. 14.55—«Мэдэхэ, шадаха бай». 15.40—«Хуули ба журам сахиха». СССР-эй юстициин министр В. В. Кравцов, СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Б. К. Елисов, СССР-эй прокуратурын ниитэ хиналтын управлениин начальник Г. С. Тарновский дамжуулгада хабаадаха. 16.10 — А. Софроновой шүлэгүүд. 16.35—Шэнэ hонин.

Москва. 17.50—«Газар дээрэ, огторгойдо, далай дээрэ». 18.20 — «Хүхюун[...] 18.35—«Поэзи». М[...]ский.

Улаан-Үдэ. 19.0[...] нууд. 19.10—Элүүр[...] бан тухай дамжуул[...] Хүдөөгэй ажалшад[...]тэ программа. 19.[...] сараха баримтата [...] 20.20 — Буряадай[...] Гостелерадиогой [...] рументнүүдэй ор[...] церт. 20.50— [...]

Москва. 21.00 — [...] нойрсогты, багашу[...] Уласхоорондын [...] 21.45—Концерт. 22.[...] мя». 22.35—«С весе[...] вагой»—уран hайха[...]

ВТОРНИК, 26
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 9.55—Баримтата фильм. 10.55—Концерт. 11.00—«Барилга ба архитектура». 11.10—«Не забудь, станция Луговая»—уран hайханай фильм. 16.20 — «Веселые истории» — үхибүүдтэ фильм. 17.45—Арадай хоорнуудай бүхэроссин II харалга дээрэ Уралай гүрэнэй ород арадай хоорой концерт. 18.30 —Буратиногой выставкэ. 19.00 —Дэлхэй дээрэхи анха түрүүшын промышленна атомна электростанциин ашаглалгада оруулагдаhаар 30 жэлэй ойдо (Обнинск). 19.30 — Концерт. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00—«Байгал» —нютагуудай hонин. 20.10 — «Саян». Тэжээл бэлэдхэлгэдэ бэлдэлгые шалгаха рейд. 20.30 —«Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.55—«Вэятка» — уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 22.00—«Время». 22.35— Джазова хүгжэм. 23.20—Уран зураашад тухай хөөрөөнүүд. Рафаэль. 00.20—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15— Баримтата фильм. 9.40—«С весельем и отвагой» — уран hайханай фильм. 11.10—Советскэ Союзай Герой, СССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо Б. А. Руновтой hурагшад уулзаха. 11.50—«А. С. Пушкин ба И. В. Гоголь». 12.15—Француз хэлэн. 12.45—«Волшебный голос Джельсомино»— үхибүүдтэ уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 13.50 — Баримтата фильм. 14.40—«Шатарай hургуули». 15.10—«Булаг». 15.40 —«Эб найрамдал ба залуушуул». 16.15 — [...] фильм. 16.30—Шэнэ[...]

Улаан-Үдэ. 17.35—[...]та фильм. 18.35—[...] канска кукланууда[...] зүжэг. 19.00— Сон[...] 19.10—«ЛВРЗ-гэй 50[...]

Москва. 20.00—[...] 20.20—«Мүнөөнэй [...] хүдэлмэришэнэй ху[...]

Улаан-Үдэ. 20.55—[...] забhарлалга.

Москва. 21.00 — [...] нойрсогты, багашуу[...] Уран hайханай [...] СССР-эй чемпиона[...] «Время». 22.35—[...] уран hайханай филь[...]

СРЕДА, 27
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Буратиногой выставкэ». 10.25—«Аяншалагшадай клуб». 11.25— «Вэятка»—уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 17.45 —«Хүн—газарай эзэн».

Улаан-Үдэ. 18.45—«Байгал» —нютагуудай hонин. 18.55 — «Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.20—Мультфильм. 19.30—Автомобиль ба автомобиляар ябаха дуратайшуул. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 20.40— «Вэятка» — уран hайханай фильм. 2-дохи сери. 22.00 — «Время». 22.35—«Долоон хоногой спорт». 23.05 — Мотоспортоор уласхоорондын мүрысөөн. 23.35—Бултанда зорюулагдаhан хүгжэм. 00.30— Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Фатима» — уран hайханай фильм. 10.55—Эртэ урдын Русиин түүхэhээ. 11.45—«hурагшадта хилээмэн тухай». 12.30—«ПТУ-да ямар мэргэжэлдэ хайшан гэжэ hурганаб». 13.00 — «Волшебный голос Джельсомино» — үхибүүдтэ уран hайханай фильм. 2-дохи сери. 14.05—Немец хэлэн. 14.35—«Гэр бүлэ ба hургуули». 15.05—«Казахай ССР-эй габьяата артистка Р. Рымбаева дуулана». 15.55—«...16 хүрэтэр ба тэрээнhээ дээшэ наhанай». 16.40—Шэнэ hонин. 18.45—Эб найрамдал ба залуушуул.

Улаан-Үдэ. 19.25 [...] ороной Россин [...] оронhоор 325 жэ[...] 19.50—Соносхолнууд[...] Баримтата фильм. Мультфильм.

Москва. 21.00 — нойрсогты, багашуу[...] Уhа руу hүрэлгөөр [...] чемпионат. 22.00 [...] 22.35—«Эквилибрист[...] hайханай фильм. [...] дэм дэлгэрүүлгы[...] 24.00 — Футболоор [...] чемпионат «СКА—[...]

ЧЕТВЕРГ, 28
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 —Баримтата фильм. 10.15 — «Ан амитадай аймагта». 11.15 —«Вэятка» — уран hайханай фильм. 2-дохи сери. 12.35 — Баримтата фильм. 13.05—Шэнэ hонин. 16.55—«Капитан» —үхибүүдтэ фильм. 17.25—Спортивна гимнастика.

Улаан-Үдэ. 18.15—Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 18.35—«Байгал» — нютагуудай hонин.

Москва. 18.45—Залан хүтэлэлгэдэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй үүргэ тухай. СССР-эй АН-ай гэшүүн-корреспондент П. Г. Бунин дамжуулгада хабаадаха.

Улаан-Үдэ. 19.30— «Байгал» —мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45— «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — Россин бүридэлдэ Буряад ороной оронhоор 325 жэлэй ойдо.

Москва. 20.30 — Футболоор Европын чемпионат. Францаhаа дамжуулагдаха. 22.00 — «Время». 22.35— Композитор А. Пахмутоватай уулзалга. 24.00—Баримтата фильм. 00.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Мультфильмнүүд. 9.50—«Эквилибрист» — уран hайханай фильм. 11.05— «Джузеппе Вердиин нюуса». 12.10 — «Шадамар гарнууд». 12.40—Баримтата фильм. 13.00 —Испан хэлэн. 13.30—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.30 — «Свой среди чужих, чужой среди своих»—уран hайханай фильм. 16.05 — Ю. Казаков. Рассказууд. 16.35—Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 16.40— Баримтата фильм. 18.00 — Соносхолнууд.

Москва. 18.15—Шатарай hургуули.

Улаан-Үдэ. 18.45 [...] хото—манай гэр».

Москва. 19.30—«А[...]га дуунууд».

Улаан-Үдэ. 19.45 [...] фильм.

Москва. 20.00—«М[...]

Улаан-Үдэ. 20.30 [...] фильм.

Москва. 21.00 — нойрсогты, багашуу[...] Мотоболоор СССР-[...]нат. «Металлург» [...] «Вымпел» (Полтава[...] Алма-Атада студент[...] рядуудта хабаадагш[...] хэсоюзна слет тухай[...] 22.00—«Время». 22.[...] сказ о скромной ж[...] уран hайханай филь[...]

ПЯТНИЦА, 29
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Шэтын телевидениин болон радио дамжуулгын ород арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 10.25—«Хүхюун стартнууд». 11.00—«Великий укротитель»—үхибүүдтэ фильм. 12.15—Баримтата фильм. 12.45 — «Эдиршүүлэй уран бэлиг». 13.15 — Шэнэ hонин. 16.55—«Мушкетеры 4 «а»—үхибүүдтэ фильм.

Улаан-Үдэ. 17.35 — «Байгал» — нютагуудай hонин. 17.45 — Хүдөөгэй ажалшадта концерт (буряадаар). 18.15 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 18.30 — «Үнэн зүрхэнhөө». Улаан-Үдын телестудиин очерк.

Москва. 18.50 — «Хүн ба хуули». 19.20 — Мультфильм. 19.30 — «Сэсэгүүд танай гэртэ». 19.45 — «Мүнөөдэр түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Саяан» — Улаан-Үдын районой «Дружба» колхозой hүнэй комплекс тухай дамжуулга.

Москва. 20.30 — «Звезда» — уран hайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — Кинопанорама. 00.05—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 00.25— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильмүүд. 10.00—Мультфильм. 10.15 — «Рассказы цыгана» — фильм-концерт. 11.10 — «Ажахы эрхилэлтын hургуули». 11.40 — Англи хэлэн. 12.10—М. Ю. Лермонтов. Шүлэгүүд. 12.40—«Как я был вундеркиндом»—уран hайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 14.50—«Серп и молот» гэжэ заводой хүдэлмэришэдэй коллективэй ажалай eho заншал[...] 15.40 — «Циркын [...] 16.15—«Поэзи». С[...] 16.45—Шэнэ hонин[...] Москва шадарай х[...]гуудай мүнөөдэр[...]дэр.

Редактор [...]
Р. Б. ГАР[...]

«Буряад үнэн» редакцида корр[...]шинистка хэрэгтэ[...]
Адрес: Каланд[...] үйлсэ, 23. Телефо[...]

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие —2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-04594. Заказ № 145. Индекс 04649.